

phỏng vấn nhà báo, nhà thơ VƯƠNG TÂN

Thực hiện: Lê Thị Huệ

Vương Tân là nhà báo, nhà thơ đặc biệt có gốc gác, giềng mối quen biết và thân cận với một số thành phần cầm bút, thành phần quân đội, thành phần chính trị quan trọng của chế độ Sài Gòn Miền Nam Quốc Gia 1954 - 1975

gio-o.com hân hạnh giới thiệu bạn đọc cuộc phỏng vấn thú vị với nhà thơ nhà báo Vương Tân (lth)

Lê Thị Huệ: Xin ông cho biết các đường nét chính trong đời sống của ông.

Vương Tân: Tôi sinh ra tại thị xã Sơn Tây quê cha tôi, ông già tôi là một công tử con quan nhưng không thích làm quan. Lúc nhỏ học chữ nho, tuy nhiên đến tuổi tới trường thì lại vừa học trường Tây vừa học chữ nho. Tôi tên khai sinh là Lê Nguyên Ngự, cha tôi tên Lê Nguyên Long, cha tôi là em của Lê Nguyên Thăng

(ông nội tướng Việt Nam Cộng Hòa Lê Nguyên Khang), và cũng là em Lê Nguyên Úc (ông nội tướng Lê Nguyên Vỹ người tuần tiết ngày 30 tháng 4, 1975 ngay sân cờ Sư Đoàn 5). Mẹ tôi tên Nguyễn Thị Nhung, một tiểu thư con quan ở làng Yên Mẫn ngay thị xã Bắc Ninh. Mẹ tôi là cô của tổng giám đốc nha Thông Tin Báo Chí Nguyễn Ngọc Linh.

Cha tôi theo Tây học sang Pháp học đậu kỹ sư cầu đường nên về nước làm việc cho nhà chức trách Đông Dương lúc ở VN lúc ở Lào đôi khi ở Miên do đó tuổi trẻ tôi được đi khắp Đông Dương. Nhà tôi có đồn điền trồng trà ở Thái Nguyên, nên cứ hè là tôi về sống ở đồn điền của gia đình. Tới tuổi đến trường tôi học trường Tây nhưng khai tâm lại học chữ Hán, cha tôi đón một ông thầy đồ về dạy anh em tôi chữ Hán từ năm tôi năm tuổi tới năm tôi 10 tuổi. Tuổi trẻ của tôi từ bé tới 16 tuổi là những ngày sống trong nhung lụa. Tháng 12 năm 1946 tôi theo gia đình tản cư vào Thanh Hóa khi cuộc chiến tranh Việt Pháp nổ ra khắp nước, lúc này tôi sửa soạn thi tú tài, nhà tôi ở gần chỗ nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh tản cư, ông thường hay sang nói chuyện với cha tôi và hết lời ca ngợi tướng Nguyễn Sơn, cha tôi nói với nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh rằng ông không nên tin bọn cộng sản nhất là những người cộng sản từng sống và làm việc ở bên Tàu, nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh nói rằng tướng Sơn là một người Mác xít trong sáng và có học đàng hoàng, cha tôi đáp lời nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh rằng cộng sản họ có nhiều mặt nạ lắm coi chừng ông bị lừa đấy.

Khi tướng Nguyễn Sơn bị rời khu bốn nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh quyết định về Hà nội rồi vào Saigon cha tôi cũng quyết định về Hà nội. Chuyến trở về Hà nội của cha tôi, được cha tôi tổ chức khá kỹ lưỡng, nên không gặp một trở ngại nào.

Trở về Hà nội tôi đi học trở lại và bắt đầu viết lách khi nhà thơ Hà Bình Trung làm chủ bút tuần báo Quê Hương của nhà báo Bùi Đức Thịnh. Ông nhờ tôi dịch một số truyện ngắn của một số nhà văn người Mỹ đăng trên tuần báo Quê Hương. Nhờ những ngày ở Thanh Hóa tôi chuyên chú đọc và luyện tiếng Anh nên những truyện ngắn tôi dịch rất được bạn đọc hoan nghênh. Tôi bắt đầu nghề viết bằng dịch thuật sau đó viết phóng sự rồi truyện ngắn truyện dài cuối cùng mới làm thơ. Tinh thần chủ đạo khi tôi bắt đầu làm văn chương là viết phải trên tinh thần sáng tạo độc đáo lấy sự thật làm chất liệu lấy cái thiện làm mục đích lấy cái đẹp làm chân lý.

Khi nhà thơ Hà Bình Trung vào Đà Lạt nhập ngũ làm chủ bút tờ báo của trường võ bị quốc gia Đà Lạt thì ông nhường tôi chức chủ bút tuần báo *Quê Hương*.

Thời kỳ này tôi sống khá ung dung vừa làm báo vừa học đại học luật Đông Dương.

Khi hội nghị Geneve về VN diễn ra tiến tới chia cắt nước VN làm hai miền cha tôi quyết định vào Saigon bỏ hết nhà cửa ở Hà nội, tôi theo Đoàn sinh viên Hà nội vào Saigon ở lều bạt tại nền khám lớn trên đường Gia Long và quyết định theo nghề làm văn làm báo.

Tờ báo đầu tiên tôi làm là nhật báo *Tự Do*. Tại báo này tôi vừa làm phóng viên vừa sửa bản sắp chữ chót trước khi đem đúc đưa lên máy in, tuy nhiên tôi chỉ làm ở báo này có ba tháng thì sang làm tuần báo *Đời Mới* của nhà báo Trần Văn Ân vì không thích cái tiếng nói của dân Bắc kỳ di cư này.

Phải nói rằng làm phóng viên kiêm biên tập viên của tuần báo *Đời Mới* của nhà báo Trần Văn Ân thật thú vị, được gần gũi nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh, một người từng đi lính Lê Dương từng đậu kỹ sư điện từng dạy học, kiến thức rất uyên bác lại là bạn thân với trùm mật thám Cousseau, từng sát cánh với những Trương Tửu, Đặng Thái Mai lập nhóm Hàn Thuyên. Ông Quỳnh viết tiểu thuyết rất hay ngoài những *Thằng Kinh*, *Thằng Cu So* tác phẩm đề đời của ông là cuốn *Làm Lại Cuộc Đời* có lối viết không giống ai. Bên cạnh chủ bút Nguyễn Đức Quỳnh là Tổng Thư Ký tòa soạn.

Tế Xuyên, người từng nổ phát súng đầu tiên cuộc khởi nghĩa Yên Bái của Việt Nam Quốc Dân Đảng khi bắn chết tên Bazin ở Lò Đúc Hà nội. Ông Tế Xuyên tên khai sinh là Hoàng Văn Tiếp con trai bà cả Mộc nhân vật nổi tiếng là người phụ nữ đầu tiên ở Bắc Kỳ phát động chương trình làm việc xã hội với Hội Tế Sinh. Tế Xuyên dân Tây có tên là Leon Sanh học trường Tây khi làm cách mạng mới 17 tuổi nổ súng xong ông trốn vào Saigon nên không bị án chém, như những người VNQDD tham gia khởi nghĩa Yên Bái. Ông Tế Xuyên rất thích Vương Tân ông thường cưỡi xe Moto hiệu Peugeot đèo Vương Tân đi tiếp xúc với những người viết văn làm báo đi kháng chiến về Saigon như Trần Bạch Đằng, Thiệu Sơn, Dương Tử Giang. Gặp những người này Vương Tân thường nói với họ rằng văn chương miền Bắc bị nhuộm Đỏ theo Tàu rồi đang tanh mùi máu của đấu tố, chúng ta phải đưa văn chương trở lại con đường của văn chương vì con người vì thời đại, những nhân vật này nói Vương Tân theo chủ nghĩa hiện sinh, thật ra lúc đó Vương Tân chỉ mới đọc vài cuốn sách của Sartre và Camus nhưng không thú lắm.

Sau này gặp lại Nguyên Sa Trần Bích Lan bạn cũ hồi trường Tây, về lại Saigon năm 1955, Nguyên Sa thuyết về triết học hiện sinh tràn giang đại hải, rồi rủ cùng Duy Thanh tới nhà riêng ông Huỳnh Văn Lang tại lầu 1 Ngân Hàng Quốc Gia Việt Nam ăn tết trung thu bàn chuyện xuất bản tạp chí *Bách Khoa*. Nguyên Sa lại nói liên miên về thuyết hiện sinh chuyện này Nguyên Sa có ghi trong hồi ký văn nghệ xuất bản ở Mỹ.

Làm tờ báo *Đời Mới* Vương Tân có hai cái thú là rong chơi trên cái moto của nhà báo Tế Xuyên và đọc báo ngoại văn từ báo Tây báo Mỹ tới báo Hồng Kông . Phải nhận rằng nhà báo Trần Văn Ân là người không tiếc tiền mua báo ngoại văn, trong thư viện của ông không thiếu một thứ báo tiếng Anh tiếng Pháp tiếng Hoa nào.

Tại tòa soạn báo *Đời Mới* trên đường Trần Hưng Đạo quận 5, Vương Tân gặp lại người bạn quen khi ở khu tư là Hồ Mậu Đề lúc này Đề mang tên mới là Hồ Hán Sơn. Hồ Hán Sơn làm thơ hay có tư tưởng quân sự muốn làm nhà chiến lược. Hồ Hán Sơn được Đức Hộ Pháp Đào Cao Đài Phạm Công Tắc phong quân hàm đại tá quân đội Cao Đài và trao cho nhiệm vụ phụ trách chính trị quân đội Cao Đài. Hồ Hán Sơn nói Sơn mới được chính phủ của thủ tướng Ngô Đình Diệm cấp cho giấy phép xuất bản tuần báo Việt Chính muốn mời Vương Tân làm thư ký tòa soạn. Chính nhờ chuyện nhận làm báo cho Hồ Hán Sơn mà khi nhà báo Trần Văn Ân tham gia Mặt Trận Thống Nhất Toàn Lục Quốc Gia , báo *Đời Mới* bị đóng cửa Vương Tân không bị kẹt về làm thư ký tòa soạn hai tờ báo *Việt Chính* và *Thời Đại*. Thời kỳ này Vương Tân viết tập khảo luận đặc ý *Vượt Mác* được ông Ngô đình Nhu tâm đắc mời gặp trao đổi ý kiến.

Cuối năm 1958 nhà văn Hồ Trường An em trai nhà văn Nguyễn Thị Thụy Vũ tới trường Thăng Long số 207 đường Bùi Viện quận 2 xin gặp Vương Tân. Tiếp nhà văn Hồ Trường An tại phòng giáo sư của trường. Vương Tân được Hồ Trường An thông báo rằng ông đã cùng bà chị Thụy Vũ cùng nhà thơ Phương Đài và một nhóm thân hữu độ 20 người mới thành lập Vương Tân Fan Club. Muốn kiếm địa điểm để ra mắt, tôn vinh Vương Tân, nhưng chưa kiếm ra địa điểm. Vương Tân trả lời dễ thôi để Vương Tân giới thiệu với nhà nghiên cứu Phạm Xuân Thái chủ Câu Lạc bộ Văn Nghệ ở đường Tự Do sẽ có địa điểm ra mắt Fan club thoải mái.

Thật bất ngờ ngày Vương Tân tới dự buổi ra mắt của Fan club thì thấy cái biểu ngữ Vương Tân Cung Trầm Tưởng Fan club.

Vương Tân được mời phát biểu ý kiến khai mạc Vương Tân cảm ơn sự ngưỡng mộ của bạn đọc và thêm rằng Vương Tân không phải tài tử điện ảnh nên xin được miễn tôn vinh tiếp lời Vương Tân Cung Trầm Tưởng cũng từ chối sự tôn vinh. Thế mà báo *Văn Mới* của nhóm Trình Bầy đã dành 2 số liên tiếp nói về chuyện này và đã kích Vương Tân và Cung Trầm Tưởng chẳng ra làm sao cả.

Suốt từ năm 1954 tới 1968, Vương Tân vừa làm báo viết văn làm thơ và đi dạy học tư sống thoải mái thú nhất là tham gia ba tạp chí *Sáng Tạo*, *Thế Kỷ Hai mươi*, và *Văn Nghệ* .

Năm 1968 Vương Tân phải nhập ngũ, vì tướng Nguyễn Cao Kỳ bị ông Hà Thúc Ký lôi ba đời ra chửi trên tivi, nghi rằng Vương Tân mớm cho ông Hà Thúc Kỳ chửi. Bắt Vương Tân đi lính dù Vương Tân là cựu quân nhân sĩ quan quân đội Cao Đài do Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc tấn phong.

Vương Tân bị bắt lên Quang Trung nhập ngũ đã nhanh chân thi vào lính thông ngôn được phong quân hàm trung sĩ thông ngôn cho Mỹ. Cháu Vương Tân là tướng Lê Nguyên Khang bồ ruột của tướng Nguyễn Cao Kỳ giải thích với tướng Kỳ rằng ông chú tôi là nhà văn không có liên quan gì tới chuyện ông Hà Thúc Ký lên tivi chửi ông. Ông đừng hiểu lầm rồi trung tá Hoàng Ngọc Liên đại tá Nguyễn Đình Tuyển cùng trình trung tướng Nguyễn Văn Vỹ bộ trưởng bộ Quốc Phòng làm bưu điệp chuyển Vương Tân từ trường Sinh Ngữ Quân Đội về Bộ Quốc Phòng phụ trách chương trình truyền hình Bộ Quốc Phòng. Lúc này Vương Tân mới được thoải mái viết văn viết báo.

Phải nói rằng từ 1968 tới 1975 Vương Tân làm được nhiều thơ viết được 10 bộ tiểu thuyết đăng báo, hoàn thành tập đầu trong 5 tập biên khảo *100 Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ*. Rồi ngày 30 tháng 4 1975 ập tới. Vương Tân trể tàu nên kẹt lại không lên tàu Việt Nam Thương Tín cùng Chu Tử đào thoát. Thế là tù đầy liên tiếp tù đầy hết kẹt Vụ Án Văn Nghệ Sĩ Phản Động, lại bị bắt vì gửi bài ra nước ngoài. Rồi vụ cùng Vũ Uyên Giang xuất bản hai tập *Một Trăm Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ* ở Mỹ. Rồi vụ tham gia ban giám khảo giải thưởng Văn Thơ Lạc Việt. Ra tù Vương Tân cùng nhà nghiên cứu nhà thơ Thanh Vân Nguyễn Duy Nhường nhận lời hiệu đính bộ Từ điển Từ Nguyên tiếng Việt của giáo sư Vũ Văn Mẫu vừa hoàn thành công trình thì dính vụ cùng Đoàn Viết Hoạt xuất bản tạp chí *Viễn Tượng* trong năm năm liền ở Mỹ và ở Việt Nam.

Về vụ án gọi là Vụ Án Văn Nghệ Sĩ Phản Động xảy ra tháng tư năm 1976 mà Việt Cộng gọi là Vụ Án Hồ Con Rùa. Việt cộng bắt nhà văn nhà báo bỏ tù thật ra xảy ra từ tháng 5 năm 1975 nhà báo đầu tiên bị Việt Cộng bắt nhốt là nhà báo Nguyễn Tú nhà báo thứ hai là nhà báo Lý Đại Nguyên. Nhưng đó chỉ là bắt lẻ tẻ chứ bắt hàng loạt phải là sau Vụ Nổ Hồ Con Rùa ở trước Viện Đại Học Saigon. Vụ này theo sách của ông cố đại tá công an Việt Cộng Huỳnh Bá Thành thì nhóm vua Nùng Đăng Hải Sơn anh em cột chèo với nhà thơ Trần Dạ Từ cùng em là Đăng Hoàng Hà và một nhóm người Nùng cho nổ con rùa trên hồ để phá lá bùa yểm giữ bằng an cho dinh Độc Lập. Vụ án này có khoảng 100 nhà văn nhà báo bị bắt nhưng vào tù thì Vương Tân mới biết trước đó đã có kịch tác gia Đinh Xuân Cầu và phê bình gia Dương Giang Lê Khải Trạch bị bắt. Kịch tác gia Đinh Xuân Cầu bị bắt vì làm thủ tướng chính phủ VN Tự Do (trong đó có nhà văn Duyên Anh làm bộ trưởng

thông tin) . Vụ án này người bị giam ở Chí Hòa 11 năm là nhà văn Lý Thăng. Người chết ở trại Xuyên Mộc là nhà văn Nguyễn Mạnh Côn còn đi tù 10 năm ở trại Gia Trung rồi sang Mỹ là nhà văn Nguyễn Sĩ Tế. Vương Tân trong Vụ Án Hồ Con Rùa này được ông tiến sĩ Trần Trọng Đăng Đàn viết cả một cuốn sách hơn một trăm trang hạch tội.

Về vụ sách *100 Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ* có dư luận nói Vương Tân bị lợi dụng đưa người này lên đim người khác xuống. Vương Tân xin nói rõ Vương Tân nhận trách nhiệm viết nặng tay với một số tác giả. Nhưng với một số tác giả khác, Vương Tân đã để người cùng chủ biên Vũ Uyên Giang trích đăng những bài của thiên hạ viết. Đó là lỗi của Vương Tân lần tái bản sắp tới Vương Tân sẽ loại bỏ những bài này.

Lê Thị Huệ: Cuộc gặp gỡ với ông Ngô Đình Nhu sau khi ông viết quyển "*Vượt Mác*", ông có thể kể lại cuộc gặp gỡ này xảy ra ở đâu, cảm tưởng của ông khi tiếp xúc với ông Ngô Đình Nhu như thế nào ?

Vương Tân: Ông Ngô Đình Nhu nhờ Tạ Chí Diệp (Nguyễn Phan Châu) mời Vương Tân vào Dinh Độc Lập gặp ông, và ông Ngô Đình Nhu nói với Tạ Chí Diệp rằng nếu Vương Tân nhận lời thì ông Ngô Đình Nhu sẽ cho xe tới đón Vương Tân và Tạ Chí Diệp vào cổng trước Dinh Độc Lập và tiếp Vương Tân tại nơi ông làm việc.

Vương Tân nhận gặp ông Ngô Đình Nhu nhưng đi xe gắn máy chung với Tạ Chí Diệp và vào cổng dinh Độc Lập đường Nguyễn Du.

Vương Tân và Tạ Chí Diệp vào cổng Nguyễn Du vừa ngừng xe thì thấy bác sĩ Trần Kim Tuyền ra đón và mời lên xe của ông đến tòa nhà màu trắng bên cánh mặt khuôn viên Dinh Độc Lập và cho biết ông Ngô Đình Nhu đang chờ tiếp Vương Tân và Tạ Chí Diệp ở đó.

Ông Ngô Đình Nhu tướng người nho nhã, ăn nói nhỏ nhẹ . Ông cho biết đã đọc kỹ toàn văn công trình *Vượt Mác* của Vương Tân đăng trên số báo *Việt Chính* đặc biệt và rất thích. Ngô Đình Nhu hỏi Vương Tân đã đọc Thái Dịch Lý Đông A chưa. Vương Tân trả lời đã đọc nhiều sách của Thái Dịch Lý Đông A nhưng mê thơ của tác giả này hơn luận thuyết của ông ta. Ông Ngô Đình Nhu nói Lý Đông A là nhà tư tưởng lớn, nhưng sách Lý Đông A viết hơi trừu tượng và giản lược ông Ngô Đình Nhu đã cho thành lập một nhóm chuyên khảo về Thái Dịch Lý Đông A. Trong nhóm này có luật sư trẻ Huệ Hồng Nguyễn Hữu Thống. Ông Nhu nói ông sắp cho triệu tập Đại hội Văn Hóa và muốn Vương Tân tham gia. Vương Tân

trả lời sẵn sàng tham gia ban triệu tập Đại hội văn hóa . Ông nói bác sĩ Trần Kim Tuyên có một cái quỹ yểm trợ anh em làm việc Vương Tân cần cứ liên lạc với bác sĩ Trần Kim Tuyên . Vương Tân trả lời thẳng ông Nhu , Vương Tân không cần ai yểm trợ cả Vương Tân không thiếu thốn gì. Ông Ngô Đình Nhu cười.

Lê Thị Huệ: Được biết Vương Tân đã có hơn nửa thế kỷ hoạt động sáng tác và làm báo, tác phẩm và giai đoạn nào làm ông ưng ý nhất từ 1954 đến nay.

Vương Tân: Vương Tân tâm đắc nhất là là tập khảo luận *Vượt Mác* viết năm 1955. Trong đó trình bày những nghiên cứu của Vương Tân cho thấy Các Mác đã ảo tưởng khi đưa ra học thuyết cộng sản. Nhất là vấn đề đấu tranh giai cấp và thuyết thặng dư giá trị đấu tranh giai cấp chỉ tạo ra một xã hội đầy máu và nước mắt phát sinh ra giai cấp mới là giai cấp cán bộ đặc quyền đặc lợi còn thuyết thặng dư giá trị thì ảo tưởng và hoàn toàn sai vì Việt Nam ta có câu phương ngôn “Một người lo bằng kho người làm”. Và công nghệ là cốt lõi của sản xuất. Cái sức sản xuất của công nhân chẳng là cái đỉnh gì cả so với công nghệ và tài tổ chức của giới chủ. Đã thế thời đại đã có chủ trương thặng tiến cần lao đồng tiến xã hội thì đấu tranh giai cấp, đấu tố lập công xã chỉ bản cùng hóa nhân dân và không đi đến đâu.

Về thơ Vương Tân có một trường ca rất thú vị mà phần đầu cho công bố trên số báo Xuân tạp chí Văn Nghệ năm 1962 do Đoàn Trường Lý Hoàng Phong làm chủ nhiệm, Dương Nghiễm Mậu làm thư ký tòa soạn. Tác phẩm này có được giáo sư Nguyễn Thiên Thụ nhắc tới trong cuốn sách *History of Vietnamese Literature* xuất bản ở Canada

Tập trường ca này dài hai mươi nghìn câu và gồm nhiều thể loại thơ nó là tập đại thành của sự nghiệp thi ca của Vương Tân.

Ngoài ra Vương Tân cũng viết trường giang tiểu thuyết *Sóng Chết*, đã công bố một phần ở trong nước và hải ngoại được nữ sĩ Phương Hằng Việt kiều Mỹ chuyên ngữ qua tiếng Anh một nhà xuất bản ở Mỹ đã thương lượng in bản dịch này sau khi nó được công bố một phần trên báo.

Cũng thời gian này Vương Tân viết bộ chân dung văn học nghệ thuật dày 2500 trang mang tựa đề *100 Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ* gồm 5 tập đã xuất bản hai tập gây nhiều tiếng vang trong và ngoài nước.

Phải nói rằng giai đoạn từ 1954 tới 1975 là giai đoạn Vương Tân viết sung sức nhất. Nhưng so với giai đoạn từ 1975 tới nay thì giai đoạn sau này Vương Tân viết hứng khởi hơn sâu sắc hơn, và dần thân hơn

Lê Thị Huệ: Một số nhân vật được ông nhắc đến trong câu trả lời trước, gây tò mò vì những huyền thoại ở chung quanh họ. Ví dụ Nguyễn Đức Quỳnh. Nguyễn Đức Quỳnh được nhiều người truyền tụng là một nhà lý luận về chính trị, triết học, văn học. Nhưng ông ta không để lại vết tích, trước tác cụ thể bao nhiêu. Ông có thể cho biết cảm tưởng của ông về nhân vật Nguyễn Đức Quỳnh.

Vương Tân: Nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh là một huyền thoại. Ông tự nhận là hậu duệ của Nguyễn Thiện Thuật, người anh hùng Bãi Sậy quê ông. Nguyễn Đức Quỳnh sinh năm 1909 tại Trà Bồng, Hưng Yên-Bắc Việt. Con nhà khá giả học trường Tây bạn học với Cousseau, sau này làm chánh mật thám Đông Dương, một người Pháp, có nhiều ảnh hưởng chánh trị tại Đông Dương. Chính nhờ là bạn Cousseau mà Trương Tửu chủ nhà xuất bản Hàn Thuyên phải mời Nguyễn Đức Quỳnh làm giám đốc chánh trị nhà xuất bản Hàn Thuyên cùng chủ bút tạp chí Văn Mới của nhà xuất bản Hàn Thuyên để Nguyễn Đức Quỳnh lo kiểm duyệt sách và báo của nhà xuất bản Hàn Thuyên không gặp trở ngại.

Nguyễn Đức Quỳnh học trường Tây rồi đi lính Lê Dương, một sắc lính quốc tế của quân đội Pháp. Được sang Pháp học, Nguyễn Đức Quỳnh học đậu kỹ sư điện ở Pháp nhưng về nước lại đi viết báo và dạy học tư. Chứ không làm quan. Tờ báo đầu tiên Nguyễn Đức Quỳnh cộng tác là báo *Khoa Học* của nhà khoa học Nguyễn Công Tiểu cháu ba đời Nguyễn Công Trứ và là anh vợ nhà văn nhà giáo Trương Tửu.

Nguyễn Đức Quỳnh khởi sự viết nghiên cứu về dân tộc ít người ở Tây Nguyên sau mới viết tiểu thuyết. Những tiểu thuyết *Thăng Kinh*, *Thăng Cu So* (viết về Cousseau), *Thăng Phương* của Nguyễn Đức Quỳnh được nhà văn Vũ Ngọc Phan khen ngợi hết lời trong bộ *Nhà văn Hiện Đại Việt Nam*. Nhưng tác phẩm độc đáo nhất của ông, Nguyễn Đức Quỳnh lại ký bút danh Hà Việt Phương có tựa đề *Làm Lại Cuộc Đời* đăng toàn bộ trên báo *Đời Mới*. Và tác phẩm *Ai Có Qua Cầu* ký bút danh Hoài Đồng Vọng nhà xuất bản Quan Điểm in và phát hành lại được người đọc chú ý hơn

Nguyễn Đức Quỳnh là nhân vật thích làm quân sư cho thiên hạ. Hết làm quân sư cho Cousseau lại làm quân sư cho tướng Nguyễn Sơn được tướng Nguyễn Sơn cho về Hà nội móc nối với Cousseau. Vụ này nhà xuất bản Công an ở Hà nội có cho in cả một cuốn tiểu thuyết với tựa đề *Câu Lạc Bộ Chính Khách* do nhà văn đại tá công an Việt Cộng Lê Tri Kỷ viết bồi bác Nguyễn Đức Quỳnh và nói rõ vụ án Đinh Xuân Cầu, Nguyễn Văn Hường bị bắt ở khu tư về vụ chiến khu Phục Việt. Rồi Nguyễn Đức Quỳnh làm cố vấn chánh trị cho trung tướng Nguyễn Văn Hinh nổi loạn chống thủ tướng Ngô Đình Diệm. Và Nguyễn Đức Quỳnh làm cố vấn chánh trị cho bộ trưởng Công Dân Vụ Ngô Trọng Hiếu. Cố vấn chánh trị cho

bộ trưởng phủ thủ tướng Nghiêm Xuân Hồng. Nói về chuyện tại sao mình hay làm quân sư quạt mo Nguyễn Đức Quỳnh thường tâm sự với Vương Tân rằng biết thì phải nói. Thiên hạ xin ý kiến thì phải cho. Trả lời thắc mắc của Vương Tân rằng tại sao ông làm cố vấn cho tới hai vị tướng đều là lưỡng quốc tướng quân là Nguyễn Sơn và Nguyễn Văn Hinh. Ông nói cả hai đều là tướng tài nên Pháp và Trung Quốc đều phong tướng. Trả lời câu hỏi tại sao ông làm cố vấn cho bộ trưởng Ngô Trọng Hiếu nhân vật thứ ba trong chế độ Ngô Đình Diệm mà lại bị mật vụ Dương Văn Hiếu bắt, ông Nguyễn Đức Quỳnh nói ông bị bắt là do lệnh của ông Ngô Đình Nhu.

Theo nhà quân sự Nguyễn Đức Quỳnh thì người chịu nghe lời ông nhất là bộ trưởng phủ thủ tướng Nghiêm Xuân Hồng của thủ tướng Nguyễn Khánh nhưng cơ sự không đi đến đâu là vì tướng Khánh tuy phục luật sư Nghiêm Xuân Hồng nhưng lại ung nghe lời người anh em cột chèo Phạm Quang Tước một ông cò cảnh sát nắm ngành mật vụ hơn là nghe lời bộ trưởng Nghiêm Xuân Hồng.

Câu hỏi mà nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh thường trả lời Vương Tân loanh quanh là ông có làm tham mưu cho bạn Cousseau của ông không. Ông nói Cousseau là người Pháp giỏi và biết điều, nhưng ông ta ít nghe lời Nguyễn Đức Quỳnh. Nếu ông nghe lời Nguyễn Đức Quỳnh thì không xảy ra vũ nổ tàu Amyot D 'inville và Đinh Xuân Cầu, Nguyễn Văn Hương không bị đi tù Lý Bá Sơ.

Nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh để lại nhiều sách và một bộ hồi ký chưa in. Quan trọng là ông có truyền nhân là nhà báo Lý Đại Nguyên. Ông Nguyễn Đức Quỳnh có hai dòng con. Dòng lớn có Nguyễn Đức Kim là nhà doanh nghiệp lớn ở Hà nội giàu cỡ tỷ tỷ phú, và ba con trai dòng nhỏ là nhà văn Duy Sinh Nguyễn Đức Phúc Khôi, nhà báo Nguyễn Đức Quỳnh Kỳ (nhân vật lớn trong võ phái Vo vinam, nhà báo Nguyễn Đức Kinh

Nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh qua đời ngày 6 tháng 6 năm 1974 vì ung thư bảo tử dù được người học trò cưng Trần Ngọc Ninh hết sức chạy chữa. Nhưng bị di căn vẫn không qua khỏi tay tử thần. Hiện nhà báo Nguyễn Đức Quỳnh Kỳ còn giữ được một số di cảo của nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh, nhất là tập nhật ký của ông.

Cái di sản đáng nhờ của Nguyễn Đức Quỳnh để lại cho anh em là việc ông lập Đàm Trường Văn Nghệ Viễn Kiến tại nhà ông cạnh chùa Từ Quang của Hòa Thượng Thích Tâm Châu một diễn đàn mở để anh em văn nghệ sĩ trẻ già tha hồ phát biểu ý kiến đưa ra những tác phẩm mới cùng nhau trao đổi. Theo một số nhà văn thì sở dĩ năm 1963 ông Ngô Đình Nhu phải ra lệnh cho mật vụ bắt Nguyễn Đức Quỳnh và truyền nhân của ông là nhà báo Lý Đại Nguyên vì cho rằng Đàm

Trường Văn Nghệ Viễn Kiến là cái ngòi nổ sẽ làm sập chế độ độc tài. Nếu Vương Tân không nhanh chân trong vụ này cũng bị mật vụ tóm.

Lê Thị Huệ: Còn nhân vật Hồ Hán Sơn. Ông đã gặp Hồ Hán Sơn trong những trường hợp nào. Ông biết gì về vai trò của Hồ Hán Sơn trong việc truất phế Bảo Đại và suy tôn Ngô Đình Diệm cùng với các ông Nguyễn Bảo Toàn, Nhị Lang.

Vương Tân: Tôi gặp Hồ Hán Sơn tại khu 4 lúc đó ông thường cặp kè với Hồ Tùng Mậu và tướng Nguyễn Sơn. Thiên hạ nói ông từng học quân sự ở trường Hoàng Phố và từng đi Vạn Lý Trường Chinh với Nguyễn Sơn. Hồ Hán Sơn thời kỳ này mang tên Hồ Mậu Đề. Ở trong bộ tham mưu của tướng Nguyễn Sơn và làm nghề chính là dạy chiến lược ở trường võ bị Trần Quốc Tuấn phân hiệu khu 4. Tại khu 4 lúc đó những người cộng sản từ Tàu về có hai phe: Phe Hoàng Văn Hoan và phe Hồ Tùng Mậu. Hồ Hán Sơn theo phe Hồ Tùng Mậu người cùng quê Hà Tĩnh với ông. Mặc dầu Hồ Tùng Mậu trong nghi án lịch sử bán Phan Bội Châu cho mật thám Pháp. Thiên hạ nói rằng Hồ Tùng Mậu có dính với Hồ Chí Minh nhưng ở khu Tư Hồ Tùng Mậu thường công kích Hồ chí Minh là kẻ nhiều mặt. Hết làm việc cho KGB lại làm việc cho OSS (tiền thân của CIA), và đố kỵ người tài. Tại sao lại phong Nguyễn Bình một nhân vật VNQDD làm trung tướng trong khi chỉ phong Nguyễn Sơn làm thiếu tướng. Và phong một con nuôi mật thám Pháp Marty là Võ Nguyên Giáp làm đại tướng khi ông Giáp chưa hề học một trường quân sự nào. Có lẽ vì những phát ngôn nặng lời với Hồ chí Minh mà ông Hồ Tùng Mậu đã bị Hồ Chí Minh cho người chỉ điểm tàu bay Pháp oanh tạc giết chế Hồ Tùng Mậu.

Sau khi Hồ Tùng Mậu bị phi cơ Pháp oanh tạc chết ở nông giang Thanh Hóa thì Hồ Mậu Đề biến khỏi khu Tư về Hà Nội.

Hồ Mậu Đề “đinh tê” về Hà nội đổi tên là Hồ Hán Sơn liên lạc với bác sĩ Đặng Văn Sung một lãnh tụ Đại Việt. Đặng Văn Sung người Nghệ Tĩnh. Bác sĩ Đặng Văn Sung giới thiệu Hồ Hán Sơn với đồng chí là thủ hiến Bắc Việt Nguyễn Hữu Trí. Nguyễn Hữu Trí nói với chức danh của ông thì ông chỉ có thể ký quyết định đồng hóa Hồ Hán Sơn là đại úy đồng hóa Bảo Chính Đoàn một loại quân địa phương của lãnh thổ Bắc Việt. Lãnh lương đại úy Bảo chính đoàn phụ trách quân huấn, Hồ Hán Sơn cho xuất bản tác phẩm *Nghệ Thuật Chỉ Đạo Chiến Tranh* ca ngợi chiến lược chiến tranh toàn diện, chiến tranh tổng lực. Kịp đến khi ông Bửu Lộc được quốc trưởng Bảo Đại trao cho quyết định triệu tập Đại Hội Quốc Dân đã nhờ sử gia Trần Trọng Kim làm đầu tàu triệu tập Đại Hội Quốc Dân, Hồ Hán Sơn được bác sĩ Đặng Văn Sung cử tham gia đoàn đại biểu Bắc Việt dự Đại Hội Quốc Dân. Tại đại hội này Hồ Hán Sơn gặp lại nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh lúc đó đang làm tham mưu cho Cousseau cố vấn chánh trị của Cao ủy Pháp, và chủ bút báo Đời

Mới. Nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh mời Hồ Hán Sơn tham gia bộ biên tập tuần báo Đồi Mới dịp này Hồ Hán Sơn vớ được bộ *Tự điển Bách Khoa* đồ sộ bản mới nhất của Pháp ở thư viện của báo Đồi Mới và ông đã đọc ngẫu nhiên ngày đêm rồi nghĩ ra mục hỏi đáp để phổ biến những tư tưởng bách khoa đã đọc được với bút danh Hồng Nam.

Tại Đại Hội Quốc Dân Hồ Hán Sơn với cái giọng Nghệ Tĩnh đã cùng Nguyễn Đức Quỳnh khuấy đảo không khí chính trị với tinh thần phải có độc lập dân tộc tức khắc khiến cho sử gia Trần Trọng Kim người cầm chịch Đại Hội Quốc Dân phải đi tới nghị quyết Việt Nam phải được độc lập không ở trong Khối Liên Hiệp Pháp như hiện tại. Chính cái nghị quyết này đã khiến quốc trưởng Bảo Đại đưa hoàng thân Bửu Lộc lên làm thủ tướng chính phủ thay thủ tướng Nguyễn Văn Tâm một nhân vật thân Pháp và cái chết khó hiểu của sử gia Trần Trọng Kim sau đó ở Đà Lạt.

Chính nhờ Đại Hội Quốc Dân mà Hồ Hán Sơn nổi đình đám lọt vào mắt xanh của Đức Hộ Pháp Đại Đạo Tam Kỳ Phổ Độ Phạm Công Tắc được ngài mời tham gia quân đội của giáo phái này và ban thánh lệnh phong quân hàm đại tá phụ trách chánh trị quân đội Cao Đài.

Nhờ ngôn hết bộ *Tự Điển Bách Khoa* cộng với những điều học được từ Trung Quốc Hồ Hán Sơn bước vào chính trường với bản lĩnh văn hóa Đông Tây khá vững nên khi sang Nam Dương Quân Đảo dự hội nghị Á Phi lần thứ nhất Hồ Hán Sơn chỉ là một nhà báo theo chân phái đoàn miền Nam VN, nhưng lại được thành viên có ảnh hưởng nhất trong phái đoàn là thiếu tướng Cao Đài Liên Minh Trình Minh Thế người vừa được thủ tướng Ngô Đình Diệm qua cố vấn là tướng tình báo CIA của Mỹ. Ông Lansdal chiêu mộ đem quân kháng chiến về với chánh phủ, mời làm cố vấn.

Chính tại cái hội nghị Á Phi lần thứ nhất ở Nam Dương Quân Đảo, tướng Trình Minh Thế đã đưa ra tiếng nói của lực lượng quốc gia kháng chiến theo ý của Hồ Hán Sơn được dự luận quốc tế chú ý, Hồ Hán Sơn thành cánh tay mặt của tướng Trình Minh Thế.

Khi tướng Thế và Hồ Hán Sơn về nước thì đúng dịp tranh chấp giữa quốc trưởng Bảo Đại và thủ tướng Ngô Đình Diệm vào cao trào, tướng Lansdal cho tướng Thế biết, người Mỹ muốn lật quốc trưởng Bảo Đại đưa thủ tướng Ngô Đình Diệm lên nhưng cần người kèm ông Diệm nên muốn tướng Thế làm công việc này. Tướng Thế đem chuyện này hỏi ý kiến Hồ Hán Sơn, Hồ Hán Sơn nói muốn lật Bảo Đại cần có sự tham gia của Nguyễn Bảo Toàn, nhân vật từng cùng Huỳnh giáo chủ lập Dân xã đảng ông này đang là cố vấn chánh trị của tướng Hòa Hảo Nguyễn Giác

Ngô và ông lên kế hoạch lập một Hội Đồng Nhân Dân Cách Mạng truất phế Bảo Đại

Tướng Trình Minh Thế đem kế hoạch lập Hội Đồng Nhân Dân Cách Mạng truất phế Bảo Đại của Hồ Hán Sơn trao cho tướng Lansdal duyệt ông này đã đồng ý khi trung tướng Nguyễn Văn Vỹ cùng đại tá Nguyễn Tuyên đem Ngư Lâm quân từ Đà Lạt về ép thủ tướng Ngô Đình Diệm qua Pháp trình diện quốc trưởng Bảo Đại thì nhà văn Nhị Lang theo lệnh của tướng Trình Minh Thế rút súng ra tuyên bố nhân danh Hội Đồng Nhân Dân Cách Mạng bắt tướng Nguyễn Văn Vỹ, và chỉ thả khi tướng Vỹ chịu ra lệnh cho đại tá Nguyễn Tuyên cùng Ngư Lâm Quân rút ra khỏi khu vực dinh Độc Lập 3 cây số để quân Cao Đài Liên Minh và quân Cao Đài của tướng Nguyễn Thanh Phương vào thay thế.

Sợ bị giết tướng Nguyễn Văn Vỹ đã làm theo yêu cầu của nhà văn Nhị Lang con rể nhà văn Nhất Linh , và cuộc truất phế quốc trưởng Bảo Đại đã diễn ra khá suôn sẻ.

Sau khi làm công việc truất phế Bảo Đại, Hồ Hán Sơn thành phó chủ tịch thứ nhất Hội Đồng Nhân Dân Cách Mạng và được tướng Trình Minh Thế rất tin tưởng. Trình Minh Thế hứa với Hồ Hán Sơn ông lên làm thủ tướng thì sẽ đưa Hồ Hán Sơn làm phó thủ tướng kiêm bộ trưởng quốc phòng . Lúc này Hồ Hán Sơn thương lái chiếc xe Citroen 15 mã lực rử Vương Tân đi ăn cơm Tây và nói muốn Vương Tân tham chính cùng Hồ Hán Sơn. Tôi trả lời Vương Tân thích làm văn nghệ hơn làm chính trị. Cụ tham Sinh bố Đình Sinh Pài từng làm văn hóa vụ trưởng cho bộ trưởng Thông Tin Trần Chánh Thành ngồi cùng xe với Vương Tân tùm tùm cười.

Thình lình tướng Trình Minh Thế chết. Đại úy Tạ Thành Long vệ sĩ của tướng Thế nói ông Trình Minh Thế bị bắn ở dinh Độc Lập nhưng bị đưa lên xe jeep chở qua cầu Tân Thuận nói bị quân Bình Xuyên bắn. Vợ con tướng Trình Minh Thế cũng hô hoán lên như vậy. Nhưng chính phủ Ngô Đình Diệm làm quốc tang vinh thăng trung tướng và đặt tên đường và nhất định là tướng Trình Minh Thế bị quân Bình Xuyên từ dưới kinh Tàu Hủ bắn lên giết chết tướng Trình Minh Thế.

Cái chết đột ngột của tướng Trình Minh Thế làm cho Hồ Hán Sơn chới với giữa lúc đó Hồ Hán Sơn gặp em nhà cách mạng Trương Từ Anh và “kết” cô này quyết định sẽ làm đám cưới với cô gái họ Trương quê Phú Yên.

Cũng trong thời gian này một người từng quen Hồ Hán Sơn trong thời kỳ Hồ Hán Sơn tên Hồ Mậu Đề đó là luật sư Trần Chánh Thành, cánh tay mặt của ông Ngô Đình Nhu lúc đó đang là chủ tịch Phong Trào Cách Mạng Quốc Gia kiêm bộ trưởng bộ Thông Tin gặp lại Hồ Hán Sơn mời đi ăn cơm Tây, bàn chuyện lãnh đạo báo chí. Hồ Hán Sơn đã nhận lời đi ăn cơm Tây với bộ trưởng Thành

Chính vì bữa cơm Tây này mà tướng Cao Đài Nguyễn Thành Phương nghe lời báo cáo của ông anh là đại tá Nguyễn Thành Danh phụ trách tình báo của quân đội Cao Đài là Hồ Hán Sơn đã phản Cao Đài đi theo Trần Chánh Thành phục vụ nhà Ngô nên sai đại úy Nguyễn Sỹ Hưng bắt cóc Hồ Hán Sơn mang về trại Bến Kéo ở Tây Ninh giam giữ rồi trong khi tướng Văn Thành Cao dẫn quân Nùng lên tấn công tòa Thánh Tây Ninh khiến Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc phải lưu vong sang Nam Vang. Chân tay của tướng Nguyễn Thành Phương đã thủ tiêu Hồ Hán Sơn đem sác vớt xuống một cái giếng ở trại Bến Kéo.

Về cái chết của Hồ Hán Sơn nhạc sĩ Phạm Duy đã viết khá chi tiết trong hồi ký xuất bản ở Mỹ.

Lê Thị Huệ: Trong đoạn trước ông có nhắc đến tướng Nguyễn Sơn. Ông đã nghe nói về tướng Nguyễn Sơn như thế nào. Về sự liên hệ giữa tướng Nguyễn Sơn và các phong trào cách mạng chính trị của Trung Hoa. Ông có biết gì về cái chết của tướng Nguyễn Sơn

Vương Tân: Ở Khu 4 Vương Tân đã gặp tướng Nguyễn Sơn một nhân vật giống như nhân vật Từ Hải của thi hào Nguyễn Du. Cao lớn râu quai nón cuồi ngựa đeo súng lục sệ bên hông, ăn nói bặm trợn nhưng đâu ra đó. Theo nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh thì tướng Nguyễn Sơn tên khai sinh là Vũ Nguyên Bác. Ông là con cụ Vũ Trương Xương một nhà đại tư sản ở Hà nội,. Tướng Nguyễn Sơn sinh ngày 1 tháng 10 năm 1908 ở làng Kiều Kỳ Gia Lâm Hà nội, 5 tuổi học trường Tây do mấy ông cố đao mở gọi là trường nhà Dòng, 14 tuổi đậu vô trường Sư Phạm Hà nội. Học Sư Phạm nhưng Nguyễn Sơn chuyên cầm đầu sinh viên đi đánh nhau với Tây, nên khi ông 17 tuổi gia đình bắt phải lấy vợ. Vợ ông tên Nguyễn Thị Giệm, hơn ông 4 tuổi sinh cho ông một cô con gái đặt tên là Vũ Thanh Các khi con gái ông ra đời sáu tháng tuổi, ông được Nguyễn Ái Quốc từ bên Tàu cho người về móc nối đưa sang Quảng Châu và được Nguyễn Ái Quốc lúc đó bí danh Lý Thụy đặt tên là Lý Anh Tự trong khi Phạm Văn Đồng được Hồ Chí Minh đặt tên là Lý Tông. Nguyễn Sơn được Nguyễn Ái Quốc đưa vào học trường quân sự Hoàng Phố cùng khóa với Lê Hồng Phong, ra trường ông gia nhập Quốc Dân Đảng Trung Quốc.

Tháng 4 năm 1927 Tưởng Giới Thạch làm binh biến ở Quảng Châu, Nguyễn Sơn bỏ Quốc Dân Đảng Trung Quốc gia nhập Đảng Cộng Sản Trung Quốc.

Ngày 2 tháng 8 năm 1927 Nguyễn Sơn tham gia cuộc khởi nghĩa Quảng Châu ra nhập Phương Diện Quân số 2 của Diệp Kiếm Anh. Cuộc khởi nghĩa thất bại Nguyễn Sơn đào thoát qua Thái Lan. Năm 1928 Nguyễn Sơn trở về lại Trung Quốc tham gia Hồng quân Trung Hoa dưới bí danh Hồng Thủy.

Theo nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh thì Đảng Cộng Sản Trung Quốc lúc đó năm bè bảy mối rất phức tạp. Trong khi Nguyễn Sơn lại là người mê tư tưởng Trosky và Ti To nên gặp khá nhiều rắc rối. Tới ba lần bị khai trừ Đảng. Tuy nhiên Nguyễn Sơn là người kiên trì và rất được Mao Trạch Đông, Chu Ân Lai tin tưởng nên đã cho tham gia cuộc Vạn lý Trường Chinh năm 1934 và đi suốt cuộc trường chinh này.

Tháng 12 năm 1935 Nguyễn Sơn được tham gia khóa đầu tiên của Đại Học Hồng Quân Trung Hoa do đích thân Mao Trạch Đông Chu Ân Lai giảng dạy. Tháng 7 năm 1937 Nguyễn Sơn cùng Chu Đức và Bát lộ quân vượt Hoàng Hà đến Sơn Tây lập căn cứ chống Nhật ở Ngũ Đài Sơn và năm 1938 Nguyễn Sơn lập gia đình với nữ chiến sĩ Trần Kiêm Quả có hai con trai. Theo nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh ở Trung Quốc có lúc Nguyễn Sơn được vô trung ương Đảng Cộng Sản Trung Quốc và nhiều phen bị án oan suýt mất mạng. Tháng 11 năm 1945 Nguyễn Sơn về nước được Hồ Chí Minh cử làm chủ tịch Ủy ban kháng chiến miền Nam. Chính dịp đi Nam tiến này ông đã gặp thi sĩ Hữu Loan và là nguồn cảm hứng khiến thi sĩ Hữu Loan sáng tác bài thơ **Đèo Cả** lừng danh.

Năm 1946 toàn quốc kháng chiến, Ủy Ban Kháng Chiến Miền Nam giải thể, Nguyễn Sơn được cử làm Tư Lệnh kiêm Chính Ủy Liên Khu 4, dịp này Nguyễn Sơn mở lớp đào tạo văn nghệ sĩ kháng chiến và kết quả của lớp này là sự ra đời của văn thi sĩ Phùng Quán văn thi sĩ Minh Đức Hoài Trinh. Theo nhà thơ Hữu Loan thì Nguyễn Sơn là người nói về truyện Kiều tuyệt vời tới nỗi nhà văn nhà nghiên cứu Trương Tửu Nguyễn Bách Khoa phải bái phục. Theo nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh thì vì mê Trosky và Tito nên Nguyễn Sơn đã muốn làm một cuộc quốc gia kháng chiến nên cho Hoàng Đạo về thành liên lạc với thiếu tá tình báo Pháp Du Pra và anh em Đại Việt để họ lập chiến khu Phục Việt ở Thanh Hóa.

Vụ này khiến Hồ chí Minh sai Nguyễn Tạo tức Nguyễn Phủ Doãn về Thanh Hóa phá án và trả Nguyễn Sơn về Đảng Cộng Sản Trung Quốc gây ra vụ án gọi là vụ nổ chiến hạm Amyot D'Inville. Sang lại Tàu, Nguyễn Sơn trở lại theo phe Hồng Quân Trung Hoa và khi chiến tranh Triều Tiên nổ ra Nguyễn Sơn được Bành Đức Hoài cử làm trợ lý khi ông được phong làm Tư Lệnh Quân Tỉnh Nguyễn Trung Quốc chi viện chiến trường Triều Tiên năm 1953. Sau cuộc chiến tranh Triều Tiên ngày 27 tháng 9 năm 1955, trong đợt phong quân hàm đầu tiên của quân đội nhân dân Trung Hoa Nguyễn Sơn được phong thiếu tướng. Đầu năm 1956 Nguyễn Sơn phát hiện bị ung thư phổi ông đã xin về Việt Nam trị bệnh và sau đó qua đời tại Hà nội ngày 21 tháng 10 năm 1956. Cái chết của Nguyễn Sơn đã khiến nhà thơ Hữu Loan làm một bài thơ dài với những câu bất hủ.

*Nguyễn Sơn như con tàu biển không lờ
mang giông tố đại dương đi đến đâu*

không
cho
sóng
ngủ

Nguyễn Sơn như núi lửa mọc ở đâu
là gây những đám cháy
vòng quanh ...

(thơ Hữu Loan)

Nguyễn Sơn danh tướng huyền thoại là như thế. Một thiên tài quân sự. Một đầu óc văn nghệ phóng khoáng. Ông có ảnh hưởng lớn trong Đảng Cộng Sản Trung Quốc và là một người Mác xít sớm thấy sai lầm của chủ nghĩa muốn sửa sai muốn đổi mới như Trosky như Ti To, nhưng cuối cùng lực bất tòng tâm nhắm mắt xuôi tay.

Lê Thị Huệ: Một trong những cây đa cây đề của làng báo chí, ngành thông tin, đấu tranh chính trị trong lịch sử Việt Nam hiện đại là nhà báo Trần Văn Ân. Xin ông cho biết cảm tưởng của ông về nhân vật lão thành này.

Vương Tân: Trong *Một Trăm Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ tập 2* bản điện tử phổ biến trên báo điện tử Văn Thơ Lạc Việt Vương Tân đã dành một chương viết về nhà báo Trần Văn Ân, người sống tròn trăm năm và số phận long đong cùng lịch sử nước Việt Nam cũng tròn trăm năm.

Trần Văn Ân

(nguồn ảnh: <http://nguyen.hoai.van.pagesperso-orange.fr/>)

Trần Văn Ân là người khá kỳ lạ con nhà nghèo nhưng nhờ có ông chú có tiền hào phóng đã đưa cậu bé ăn mày cửa Phật đang học võ và chữ Hán ở chùa từ xứ Long Xuyên sinh lầy lên Saigon. Từ đó Trần Văn Ân học trường Tây rồi còn cho sang Tây du học. Từng dự hội nghị thành lập Đảng Cộng Sản Pháp. Nhưng không theo Cộng Sản. Học hành thành đạt ở Pháp nhưng về nước lại đi làm báo và làm toàn những tờ báo danh tiếng. Chính Trần Văn Ân và Tạ Thu Thâu, Phan Văn Hùm đã đứng ra phát triển Phong Trào Đông Dương Đại Hội, một phong trào chính trị lớn làm rung chuyển xứ Đông Dương. Khi chiến tranh Thế Giới Thứ Hai bùng nổ ra, Trần Văn Ân bị nhà cầm quyền Pháp bắt đi trại tập trung tại Tà Lài miền Đông Nam Bộ. Bà Trần Văn Ân một thương gia người Hoa ở xóm Củi Chợ Lớn đã than

phiên chuyện chồng bị người Pháp bắt đi trại tập trung với ông chủ hãng Đại Nam Kosi, một người Nhật. Không ngờ ông thương gia người Nhật này lại là một lãnh tụ Đảng Hắc Long của Nhật Bản. Ông đã hỏi bà Trần Văn Ân rằng bà có muốn ông giải thoát ông chồng bà ra khỏi trại tập trung và đưa ra nước ngoài không. Bà Trần Văn Ân nói bà cần phải đi thăm nuôi ông Ân hỏi ý kiến ông rồi mới quyết định được. Ông chủ công ty Đại Nam Kosi nói với bà Ân rằng bà cứ đi hỏi ý kiến chồng đi rồi báo ông biết, ông sẽ thu xếp việc giải thoát ông Ân đưa ông ra nước ngoài. Kỳ thăm nuôi đó bà vợ đã đem chuyện ông chủ Đại Nam Kosi có ý muốn giải thoát ông hỏi ý ông chồng.

Trần Văn Ân trả lời vợ, nói ông là người thân cận với Kỳ ngoại hầu Cường Để. Được Kỳ ngoại hầu Cường Để ủy thác làm Tổng Thư Ký Phục Quốc Đồng Minh Hội. Hiện Kỳ Ngoại Hầu Cường Để đang lưu vong ở Nhật Bản. Trần Văn Ân muốn nhân dịp này gặp lại Kỳ Ngoại Hầu Cường Để. Bà vợ đem ý kiến của chồng trình bày với ông chủ hãng Đại Nam Kosi. Ông nói tốt rồi ông thu xếp ngay kế hoạch giải thoát ông Trần Văn Ân đưa ông Ân lên phi cơ của Nhật đem sang Singapore liền. Sau khi được Đảng Hắc Long Nhật Bản đưa sang Singapore, Trần Văn Ân gặp sử gia Trần Trọng Kim và cựu thượng thư Ngô Đình Diệm cũng được người Nhật đưa sang đây. Ông Trần Văn Ân đã nói với các bạn, ông cảm ơn người Nhật đã đưa ông ra khỏi trại tập trung nhưng ông không tin tưởng ở thuyết Đại Đông Á và quân phiệt Nhật sẽ thắng trận. Tình thế đang thay đổi phe đồng minh chống phát xít sẽ thắng. Việt Nam phải được độc lập tự do. Vấn đề là dân tộc Việt Nam phải đứng về phe đồng minh chống phát xít Nhật. Vấn đề của các chính khách Việt Nam là phải vận động những người Nhật yêu nước Nhật yêu vua Nhật chống phát xít, chống quân phiệt. Những nhận định của ông Ân đã khiến thượng thư Ngô Đình Diệm không còn mặn mà với quân phiệt Nhật. Nhưng cũng đã khiến Đảng Hắc Long bức bối, tách ông Trần Văn Ân ra đưa sang Nam Dương Quần Đảo và kiếm cách làm khó dễ. Nhưng may có một người Nhật là nhà văn tên Kotmasu, có thể lực trong Đảng Hắc Long ủng hộ tư tưởng của ông Trần Văn Ân nên khi Nhật đảo chính Pháp người Nhật trao trả nền độc lập cho hoàng đế Bảo Đại.

Vua Bảo Đại theo gợi ý của người Nhật triệu sử gia Trần Trọng Kim lập chính phủ Việt Nam Độc Lập đầu tiên. Thủ tướng Trần Trọng Kim vừa nhận sắc dụ của vua Bảo Đại xong đã yêu cầu người Nhật đưa nhà báo Trần Văn Ân tham gia chính phủ.

Về nước Trần Văn Ân gặp ngay thủ tướng Trần Trọng Kim nói với thủ tướng Trần Trọng Kim bổ nhiệm bạn ông là nhà báo Nguyễn Văn Sâm làm khâm sai ở Nam Kỳ. Còn cá nhân ông phải về ngay Saigon tính chuyện chống người Pháp trở lại

đô hộ Nam Kỳ, và đi với phe đồng minh. Bởi vì bạn ông là luật sư Dương Văn Giáo đã tổ chức lực lượng võ trang ở Thái Lan và Đức Huỳnh Giáo chủ đã võ trang tin đồ Hòa Hảo ở miền Tây sẵn sàng cùng lực lượng vũ trang của đầu sư Cao Đài Trần Quang Vinh.

Thủ tướng Trần Trọng Kim đã chấp nhận yêu cầu của ông Trần Văn Ân. Và Trần Văn Ân trở lại Saigon tổ chức lực lượng nhưng ông Nguyễn Văn Sâm đã bị cộng sản ám sát, luật sư Dương Văn Giáo. Rồi Đức Huỳnh Phú Sổ giáo chủ Hòa Hảo cũng bị Cộng Sản thủ tiêu. May nhờ anh em Bình Xuyên bảo vệ ông Trần Văn Ân thoát chết. Nhưng bị tướng Pháp De La Tour cầm lai vãng trong đất Nam kỳ.

Tới năm 1949, người Pháp bẻ tắc trong cuộc chiến tranh ở Việt Nam, phải mời cựu hoàng Bảo Đại lưu vong tại Hồng Kông về nước làm quốc trưởng. Mời trung tướng Nguyễn Văn Xuân làm thủ tướng chính phủ Việt Nam Thống Nhất. Mời trung tướng Nguyễn Văn Xuân bàn chuyện lập chính phủ với Trần Văn Ân. Ông Trần Văn Ân nói chính phủ đầu tiên của nước Việt Nam Thống Nhất do Pháp công nhận mà cựu hoàng Bảo Đại làm quốc trưởng trước hết phải có quốc kỳ quốc ca. Đích thân Trần Văn Ân vẽ lá cờ vàng ba sọc đỏ dùng làm quốc kỳ và chọn bài hát *Tiếng Gọi Thanh Niên* của Lưu Hữu Phước làm quốc ca.

Theo ông Trần Văn Ân chính phủ Nguyễn Văn Xuân là chính phủ quốc gia đầu tiên của nước Việt Nam Thống Nhất Ba Kỳ. Tuy Trần Văn Ân chỉ làm bộ trưởng thông tin một thời gian chưa đầy một năm, nhưng đã làm được nhiều việc. Theo ông Trần Văn Ân thì chính phủ này tồn tại không lâu vì người Pháp miệng nói trao trả độc lập và chủ quyền cho Việt Nam, nhưng thực lòng họ còn nhiều âm mưu. Do đó tướng Nguyễn Văn Xuân đã chán nản xin từ chức, quốc trưởng Bảo Đại mời nhà báo Nguyễn Phan Long làm thủ tướng. Ông Nguyễn Phan Long rất mến ông Trần Văn Ân, mời ông Ân tham gia nhưng ông Trần Văn Ân từ chối, và nói xin cho ông trở về với nghề viết báo.

Từ trái qua :

Trần Thiện Vàng, Lưu Đức Trung, Trần Văn Ân, Phan Khắc Sửu, Trần Văn Tuyên ở
Hồng Kông năm 1948

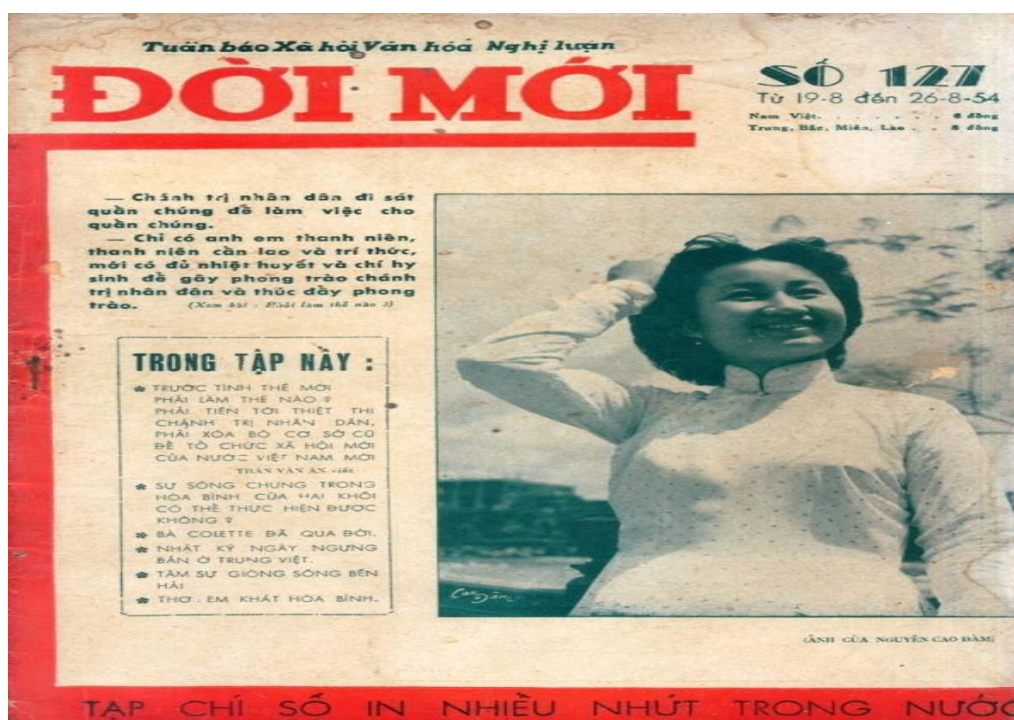
(nguồn ảnh: <http://nguyen.hoai.van.pagesperso-orange.fr/>)

Chính trong thời gian này đại sứ Mỹ tại Saigon ngỏ ý muốn giúp đỡ ông Trần Văn Ân ra một tuần báo ảnh kiểu như báo Paris Match. Ông Trần Văn Ân thấy ý kiến của vị đại sứ Mỹ này ngò ngò đã xin phép xuất bản tuần báo *Độc Thấy* một tuần

báo ảnh duy nhất tại Việt Nam. Tờ báo in đẹp bán giá phải chăng và được Phòng Thông Tin Hoa Kỳ mua một số bù lỗ nên bán khá chạy. Báo *Độc Thấu* lời nhiều nên nhà báo Trần Văn Ân nhận được thư độc giả hoan nghênh và yêu cầu tăng trang tăng bài viết nhiều hơn hình ảnh. Trước yêu cầu của bạn đọc nhà báo Trần Văn Ân quyết định đổi tên tuần báo *Độc Thấu* thành tuần báo *Đời Mới*. Ông mời thêm nhà văn An Khê Nguyễn Bính Thịnh nhà văn Bình Nguyên Lộc tham gia bộ biên tập với nhà báo Tế Xuyên và kịch tác gia Hoàng Trọng Miên.

Trên *Đời Mới*, mỗi tuần ký giả Trần Văn Ân viết ít nhất 4 bài: bài văn *Ngược Dòng* ký bút hiệu Dương Bá Dương. *Thời Luận* với tên Trần Văn Ân, *Ký Sự* với bút danh Văn Lang, và *Sóng Đồi Đáng Sống* ký bút danh Bất Hủ.

Thật bất ngờ *Đời Mới* bán chạy hơn *Độc Thấu*. Thấy vậy, Trần Văn Ân bèn cảm ơn và từ chối sự hỗ trợ tiếp của tòa đại sứ Mỹ, ung dung làm báo *Đời Mới*. Rồi kịch tác gia Hoàng Trọng Miên ló mặt thân cộng. Nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh từ khu 4 vào Saigon được nhà văn Lê Văn Siêu giới thiệu với nhà báo Trần Văn Ân. Sau khi trao đổi mấy câu, Trần Văn Ân mời nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh làm chủ bút báo *Đời Mới*. Nguyễn Đức Quỳnh nói ông sẵn sàng phụ trách tòa soạn báo *Đời Mới* nhưng miễn đưa tên lên báo với chức danh chủ bút. Thế là báo *Đời Mới* cải tổ với nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh trông coi tòa soạn nhà báo Tế Xuyên làm Tổng thư ký tòa soạn, tăng cường thêm biên tập viên Hồ Hán Sơn.

bìa báo *Đời Mới*

nguồn ảnh: Phay Van @123hoang.wordpress.com

Sau khi thôi không tham gia chính phủ nhà báo Trần Văn Ân vì nề lời sử gia Trần Trọng Kim trợ giúp sử gia Trần Trọng Kim triệu tập Quốc Dân Đại Hội. Trần Văn Ân thề không làm chánh trị Đảng phái vì vậy khi Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc đứng ra lập Mặt Trận Thống Nhất Toàn Lực Quốc Gia, mời Trần Văn Ân tham gia, dù tòa soạn báo *Đời Mới* ở kế bên trụ sở Mặt Trận, ông Trần Văn Ân vẫn không tham gia. Tuy nhiên khi Mặt Trận và chính phủ Ngô Đình Diệm đối đầu căng thẳng Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc thân chinh sang tòa soạn báo *Đời Mới* tham khảo ý kiến, ông Trần Văn Ân đã nói với Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc ông từng là bạn lưu vong với ông Ngô Đình Diệm. Ông nghĩ ông có thể nói chuyện với Ngô Đình Diệm được. Thế là Trần Văn Ân nhận lời làm Tổng thư ký Mặt Trận và bị kéo vô cơn lốc của thời cuộc lãnh án tử hình đi tù Côn Đảo.

Tuy là người học Phật học kinh Dịch Trần Văn Ân biết cái nghiệp của ông nặng ông phải trả ông không oán than gì cả. Trong vụ này ông cảm ơn hai người là luật sư Nghiêm Xuân Hồng người đã làm hồ sơ trình tướng Nguyễn Khánh xét lại vụ án oan Mặt Trận Thống Nhất Toàn Lực Quốc Gia và nữ nghệ sĩ Phùng Há má nuôi tướng Nguyễn Khánh thúc tướng Nguyễn Khánh phải giải quyết nhanh án oan này.

Ra khỏi tù Trần Văn Ân được tướng Nguyễn Khánh mời làm bộ trưởng bộ Chiêu Hồi ông nhận lời ngay vì đây là dịp hòa giải dân tộc tốt nhất, mà ông phải tranh thủ. Theo Trần Văn Ân thì chính nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh là người có sáng kiến chiêu hồi với người cộng sản và đưa bộ trưởng Ngô Trọng Hiếu trình Tổng Thống Ngô Đình Diệm, được tổng thống Ngô Đình Diệm chấp thuận.

Tiếc rằng ông Trần Văn Ân làm Bộ Trưởng Chiêu Hồi chưa được bao lâu thì tướng Khánh bị phe tướng trẻ lật đổ. Trần Văn Ân lui trở về lập nhóm *Đời Mới* qui tụ nhiều tướng lãnh trong đó có nhiều tướng không quân. Tuy nhiên khi tướng Nguyễn Cao Kỳ lập nội các chiến tranh ông Trần Văn Ân lại mượn mà với tướng Nguyễn Văn Thiệu hơn, nhận làm cố vấn chánh trị cho tướng Nguyễn Văn Thiệu.

Tuy nhiên khi nhà văn Sơn Khanh Nguyễn Văn Lộc một đệ tử ruột của Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc người thân cận với tướng Nguyễn Cao Kỳ đứng ra lập một chính phủ, Nguyễn Cao Kỳ mời nhà báo Trần Văn Ân phụ trách bộ Thông Tin. Trần Văn Ân đã nhận lời và muốn Vương Tân tham gia với tư cách Thứ Trưởng. Trong khi Lý Đại Nguyên Vũ Ngọc Đình, Châu Sơn Thái Vị Thủy, Chu Tấn là những người thân của Vương Tân đã tham gia bộ tham mưu của bộ trưởng Trần Văn Ân, Vương Tân đã nói với bộ trưởng Trần Văn Ân, Vương Tân sẵn sàng ở trong bộ tham mưu của ông nhưng Vương Tân từ chối làm Thứ Trưởng. Vì biết chắc chính phủ Nguyễn Văn Lộc không tồn tại lâu. Vì thế nào tổng thống Nguyễn

Văn Thiệu và người Mỹ cũng đưa nhà giáo Trần Văn Hương đồng minh của tướng Nguyễn Văn Thiệu lên làm thủ tướng. Tốt nhất đừng xin Vương Tân biệt phái sang bộ thông tin.

Lời tiên đoán của Vương Tân trúng phóc! Trận tết Mậu Thân xảy ra tình báo Mỹ đã dùng phi cơ trực thăng diệt gọn bộ tham mưu của tướng Nguyễn Cao Kỳ ở Chợ Lớn. Và gài cho đặc công Việt Cộng bắn què tướng Nguyễn Ngọc Loan. Chính phủ Nguyễn Văn Lộc đổ. Em vợ nhà báo Trần Văn Ân là nhà thơ Lý Vọng Xuyên một bác sĩ y khoa thư ký riêng của ông Trần Văn Ân bị vu tội trốn quân dịch bắt đi lính lên con đau tim qua đời.

Sau vụ này nhà báo Trần Văn Ân quyết định chỉ ngồi trong hậu trường chánh trị làm cố vấn chánh trị cho tổng thống Nguyễn Văn Thiệu.

Khi hội nghị Paris về Việt Nam diễn ra tổng thống Nguyễn Văn Thiệu muốn nhà báo Trần Văn Ân thay mặt ông sang Paris cùng nhà báo Bùi Diễm điều hành phái đoàn VNCH tham gia hội nghị Paris do phó tổng thống Nguyễn Cao Kỳ đứng đầu.

Theo ông Trần Văn Ân, suốt thời kỳ ông và ông Bùi Diễm điều hành phái đoàn Việt Nam Cộng Hòa luôn phải đối phó với ông Kissinger, một người Mỹ gốc Do Thái chỉ biết quyền lợi Mỹ quyền lợi Do Thái, ngó lơ quyền lợi và số phận Việt Nam Cộng Hòa.

Chính trong dịp này nhà báo Trần Văn Ân mới thấy rõ Việt Nam Cộng Hòa chỉ có một con đường duy nhất là phải độc lập dân tộc và mở rộng dân chủ liên lập với thế giới tự do mới tồn tại được. Còn chủ nghĩa Cộng Sản sau thời kỳ Kruschev tới thời kỳ Mao Trạch Đông chỉ là chủ nghĩa khủng bố. Nó sẽ bị loài người từ bỏ. Chủ nghĩa Cộng Sản bước sang một kỷ nguyên mới, kỷ nguyên con người toàn diện được tôn vinh.

Trong những lá thư trao đổi với Vương Tân cuối đời, nhà báo Trần Văn Ân cho biết đời ông có nhiều nỗi sung sướng nhưng nỗi sung sướng nhất là thấy chủ nghĩa Cộng Sản thoái trào và Liên xô sụp đổ. Và chủ nghĩa Cộng Sản đang biến thành chủ nghĩa Tư Bản Đỏ. Dân tộc Việt Nam sẽ được tự do, sẽ có xã hội dân sự, sẽ có nhà nước dân làm chủ.

Lê Thị Huệ: Như ông cho biết Tể Xuyên là một người khơi mào cho cuộc nổi dậy của Việt Nam Quốc Dân Đảng hồi thập niên 1930. Sau này ông Tể Xuyên hoạt động chính yếu trong ngành báo chí, xin ông cho biết cảm tưởng về nhân vật lịch sử rất ít được biết đến này.

Vương Tân: Tôi chỉ được biết nhà báo Tế Xuyên Hoàng Văn Tiếp khi ông làm Tổng thư ký tuần báo *Đời Mới*. Tuy nhiên trước đó tôi đã được lãnh tụ Việt Nam Quốc Dân Đảng Nguyễn Văn Lực, người từng kết nạp tổng bí thư Đảng Cộng Sản Việt Nam vào Việt Nam Quốc Dân Đảng, và cũng là người từng sát cánh với thủ tướng Ngô Đình Diệm khi ông Diệm mới về nước, cũng là cha phi công Nguyễn Văn Cử, nhân vật dùng oanh tạc cơ AD6 ném bom sập Dinh Độc Lập năm 1962; nói về nhân vật Leon Sanh con trai bà cả Mộc, người bắn chết người Pháp tên Bazin ở phố Lò Đúc đêm ba mươi tết năm 1930, chính là nhà báo Tế Xuyên Hoàng Văn Tiếp.

Theo ông Nguyễn Văn Lực thì nhà báo Tế Xuyên cuối đời con sinh hoạt Việt Nam Quốc Dân Đảng trong hệ phái Nguyễn Văn Lực. Tế Xuyên là người mê nhà văn Trung Quốc Lâm Ngữ Đường. Tế Xuyên có dịch một số sách của Lâm Ngữ Đường.

Vương Tân còn nhớ khi làm báo *Đời Mới*, buổi trưa Vương Tân thường về nhà của ông Tế Xuyên ở đường Trần Bình Trọng ăn cơm trưa. Lúc này Tế Xuyên góa vợ gà trống nuôi con. Vương Tân ăn cơm trưa xong thường kèm học mấy người con trai Tế Xuyên. Mấy người này sau là sĩ quan Hải Quân Việt Nam Cộng Hòa.

Điều làm Vương Tân sau này ít gặp Tế Xuyên là một buổi Tế Xuyên đưa Vương Tân vào khách sạn thổ lộ tâm tình. Cái đầu thứ nhất của Tế Xuyên là có con là sĩ quan Hải Quân vì nghe lời lãnh tụ Nguyễn Văn Lực sau 30 tháng 4 năm 1975 ở lại Việt Nam, chiến đấu chống Cộng Sản. Cái đầu thứ hai là nghe lời ông chú Hoàng Đạo Thúy cứ yên tâm Cộng Sản sẽ hòa giải dân tộc, người quốc gia sẽ được tôn trọng. Nào ngờ Hoàng Đạo Thụy cũng bị cộng sản lừa chết không nhắm mắt được.

Theo chỗ Vương Tân được biết thì hiện các con nhà báo Tế Xuyên đã tới Mỹ định cư theo diện HO.

Lê Thị Huệ: Ông nói ông là một trong những người xây dựng Nhật Báo *Tự Do* vào giai đoạn khởi đầu của nền đệ nhất Cộng Hòa cùng các nhà văn nổi tiếng như Mặc Đỗ, Mặc Thu, Vũ Khắc Khoan, ông có thể cho biết thêm về thời kỳ hoạt động của tờ báo nổi tiếng này.

Vương Tân: Về chuyện làm nhật báo *Tự Do*, tôi đã có viết trong hồi kỳ công bố trên mạng internet.

Như Vương Tân còn nhớ thì sau hiệp định Geneve chia đôi nước Việt Nam, Vương Tân theo Đoàn Sinh Viên Hà Nội mà trưởng đoàn là luật sư Trần Thanh Hiệp vào Saigon. Sống trong lều bạt trên nền khảm lớn Saigon ở đường Gia Long. Thời kỳ này Vương Tân, Trần Thanh Hiệp, Nguyễn Sĩ Tế , Lữ Hồ, Doãn Quốc Sĩ say sưa làm tờ báo *Lửa Việt* của Đoàn Sinh Viên Hà Nội.

Bỗng nhiên một buổi chiều một học giả người Mỹ tên Buttinger, mà Vương Tân quen từ ngoài Hà nội, tới nói với Vương Tân rằng một tổ chức của người Mỹ, mà ông là đại diện, đã yểm trợ một số anh em văn nghệ sĩ Bắc Kỳ Di Cư ra một tờ nhật báo. Buttinger muốn Vương Tân tham gia bộ biên tập tờ báo này. Nếu Vương Tân chịu tham gia thì Như Phong Lê Văn Tiến một người khá thân với Vương Tân sẽ tới gặp Vương Tân. Nghe Buttinger nói tới Như Phong Lê Văn Tiến em kết nghĩa nhà văn Hoàng Đạo, một người bạn có hõn danh Tiến Nhật, người từng được nhà văn Nhật Kotmasu đào tạo viết văn và làm tình báo, Vương Tân hơi hứng thú. Nên trả lời ông Buttinger làm báo thì Vương Tân sẵn sàng. Tuy nhiên vấn đề là làm báo để làm gì và phục vụ ai thì Vương Tân cần phải trao đổi với Như Phong Lê Văn Tiến rồi mới quyết định được.

Buttinger nói với Vương Tân có thể sáng hôm sau Như Phong Lê Văn Tiến sẽ tới gặp Vương Tân. Quả nhiên sáng hôm sau Như Phong đi một cái xe mobilette vàng tới lều bạt gặp Vương Tân rủ đi ăn phở. – “Mình đi ăn phở Thổ Nhĩ Kỳ nhé, Như Phong Lê Văn Tiến nói. Cái quán phở này nấu theo kiểu Saigon nước phở có củ cải trắng củ cải đỏ. Nó tọa lạc tại đường Thổ Nhĩ Kỳ nên thiên hạ gọi là phở Thổ Nhĩ Kỳ. Mình ăn phở Hà nội quen rồi hôm nay đổi món”

Trong tiệm phở Như Phong Lê Văn Tiến cho biết tổ chức thiện nguyện của Mỹ do ông Buttinger đại diện tại Việt Nam đã tiếp xúc với Vũ Khắc Khoan nhận yểm trợ cho anh em văn nghệ sĩ di cư ra một tờ nhật báo lấy tên là Tự Do. Tờ báo sẽ do nhà văn Tam Lang đứng vai chủ nhiệm, nhà văn Mặc Thu đứng vai quản lý, Như Phong Lê Văn Tiến làm Tổng Thư Ký tòa soạn, Mặc Đỗ viết xã luận, Đinh Hùng viết truyện dài làm thơ trào phúng ký bút danh Thần Đăng vẽ biếm họa ký bút danh Đào Hoa, nhà báo Tam Lang viết tạp ghi, nhà văn nhà báo Tchya Đái Đức Tuấn Mai Nguyệt viết phiếm luận, nhà báo nhà văn Nguyễn Hoạt phụ trách hệ thống thông tin tại miền Bắc (sau này Như Phong với bút danh Cô Thần làm công việc này).

Như Phong Lê Văn Tiến muốn Vương Tân làm phụ tá tổng ký tòa soạn kiêm phóng viên chánh trị cho tờ *Tự Do*. Đến ở luôn tại tòa soạn. Theo Như Phong thì với tư cách Đồng Lý Văn Phòng bộ Thông Tin mà lúc đó bộ trưởng là bác sĩ Bùi

Kiến Tín , Mặc Đỗ đã ký giấy phép cho nhật báo *Tự Do* ra đời. Như Phong Lê Văn Tiến không dấu diếm gì hết nói với Vương Tân đang làm thư ký riêng cho bộ trưởng Bùi Kiến Tín trong lúc Mặc Thu làm công cán ủy viên nhưng lại tiết lộ bác sĩ bộ trưởng Bùi Kiến Tín sắp nghỉ làm bộ trưởng đề thủ tướng Ngô Đình Diệm cải tổ chính phủ.

Như Phong Lê Văn Tiến nói thêm tòa soạn có nhà báo Thương Sĩ, nhà văn Vũ Bằng, nhà báo Lê Văn Vũ Bắc Tiến, nhà báo Hoàng Lan, họa sĩ Phạm Tăng. Nếu Vương Tân nhận lời sẽ có lương tháng hai mươi ngàn (hai mươi ngàn lúc đó mua được bốn lượng vàng ba số 9).

Nói xong Như Phong Lê Văn Tiến đưa cho Vương Tân một cái phong bì và nói ông nên sắm một cái mobilette để đi lại cho tiện hơn xe đạp. Trước hành động của Như Phong Lê Văn Tiến Vương Tân không cách nào từ chối đành nhận phong bì. Rồi Như Phong chở Vương Tân đến hang Lucia mua một cái xe mobilette vàng hết mười bảy ngàn đồng (trong phong bì có sáu chục ngàn tiền Đông Dương ngân hàng). Và dọn tới nhà in Long Giang số 124-126 Lê Lai bắt đầu làm báo *Tự Do*.

Nhiệm vụ của Vương Tân tại báo *Tự Do* tương đối nhàn. Ngoài làm phóng viên chánh trị phải đọc lại bản sấp chữ cuối cùng xem có gì sai sót trước khi đem đúc in. Việc này là của tổng thư ký tòa soạn phải làm, nhưng Như Phong Lê Văn Tiến nhờ Vương Tân làm. Dịp này Vương Tân thường thấy nhà văn Vũ Khắc Khoan xoay tròn ra viết truyện *Thần Tháp Rùa* và soạn bài cho số tết xuân *Tự Do*

Vũ Khắc Khoan có tật viết là phải uống rượu. Trước mặt Vũ Khắc Khoan luôn có chai Martelle Cordon Bleu. Vũ Khắc Khoan viết trên một cuốn vở học trò 200 trang. Ông viết bằng một cây bút parker. Vũ Khắc Khoan từng tham gia nhóm Hàn Thuyên và từng được Thái Dịch Lý Đông A tin tưởng giao làm trưởng ban kiểm tra Đảng. Tuy Vũ Khắc Khoan là người đứng ra nhận tiền của người Mỹ làm báo *Tự Do* nhưng ông chỉ lãnh lương tháng 30.000 đồng, và đi chiếc xe gắn máy Velo Solex. Còn thua Mobilette vàng của Vương Tân.

Người trong tòa soạn duy nhất đi ô tô là nhà văn nhà báo Mặc Thu Lưu Đức Sinh. Nhà văn Mặc Thu đi cái ô tô Citroen 15 ngựa do Mai Đen làm tài xế. Nhân vật Mai Đen thời tướng Nguyễn Cao Kỳ từng đóng vai đại tá Thanh Tùng phụ trách tình báo. Dịp này Vương Tân thương thấy ông Bùi Kiến Thành con trai bác sĩ Bùi Kiến Tín thay mặt ông Buttinger đến đưa tiền cho Mặc Thu Lưu Đức Sinh

Nhà báo Tam Lang là chủ nhiệm báo *Tự Do* nhưng không có xe riêng nhà ông ở con hẻm đường Võ Tánh bên hông tòa soạn. Tam Lang thường đi bộ qua tòa soạn. Thi sĩ Đinh Hùng thì lúc nào cũng mặc đồ lớn sách cái cặp to đùng đi tắc xi tới tòa soạn, ngồi viết, ngồi vẽ. Thợ xếp chữ luôn phải chờ bài của thi sĩ Đinh Hùng để sắp chữ. Được cái Đinh Hùng viết rất nhanh, nên thợ in ít phàn nàn.

Như Phong Lê Văn Tiến mang tiếng làm Thư Lý Tòa Soạn nhưng hết bay ra Hải Phòng lại lo công việc làm tình báo với bác sĩ Trần Kim Tuyên nên công việc tòa soạn gần như giao cho Vương Tân cáng đáng hết. Như Phong Lê Văn Tiến có lần nói với Vương Tân là bạn thân của Như Phong là bác sĩ quân y Trần Kim Tuyên vừa được thủ tướng Ngô Đình Diệm cử làm giám đốc sở Nghiên cứu chánh trị thay ông tòa Vũ Tiến Tuân (sở nghiên cứu chánh trị là cơ quan mật vụ của chính phủ do tướng tình báo Mỹ Lansdal gợi ý thành lập). Như Phong nói bác sĩ Trần Kim Tuyên đang là nhân vật quan trọng thứ ba của chế độ chỉ sau hai ông Ngô Đình Diệm và Ngô Đình Nhu. Vương Tân nói với Như Phong Lê Văn Tiến, ông là người viết được nên vừa viết văn vừa làm báo, chứ làm tình báo lồi thối lắm đây.

Làm báo *Tự Do* được ba tháng Vương Tân thấy chán cái tờ báo tiếng nói Bắc Kỳ Di Cư này quá, nên nói với Như Phong Vương Tân xin nghỉ. Như Phong bảo tiếc quá nhưng ông sang làm việc với ông Trần Văn Ân thì tốt thôi. Từ đó Vương Tân sang làm báo *Đời Mới* với Trần Văn Ân. Tuy bỏ *Tự Do* nhưng Vương Tân vẫn liên lạc với Như Phong và rất thích khi thấy Như Phong với bút hiệu Lý Thắng viết trường giang tiểu thuyết *Khói Sóng*.

Như Phong là người thân với bác sĩ Trần Kim Tuyên và giúp Trần Kim Tuyên gầy dựng sở Nghiên Cứu Chánh Trị từ đầu tới cuối. Nhưng năm 1960 báo *Tự Do* ra số xuân Canh Tý Như Phong xin được họa sĩ Nguyễn Gia Trí bức tranh Chuột với Dưa Hấu về làm bìa báo đã khiến báo bị tịch thu cả tòa soạn. Sở dĩ xảy ra có sự vì bức tranh họa sĩ Nguyễn Gia Trí vẽ chuột với dưa hấu. Lật ngược bức tranh thì quả dưa hấu bửa đôi là bản đồ Việt Nam. Mặt mấy con chuột giống y chang mặt anh em ông Ngô Đình Diệm. Bị cảnh sát bắt Như Phong Lê Văn Tiến tuy thoát nạn nhưng cũng già từ báo *Tự Do*. Và bắt đầu một phiêu lưu chánh trị mới với đám tướng trẻ. Như Phong Lê Văn Tiến là người cùng với luật sư Đinh Trịnh Chính làm dự án đưa các tướng trẻ lên cầm quyền, và tham gia chính phủ Nguyễn Cao Kỳ với tư cách ủy viên hành pháp.

Nhưng ngày 30 tháng Tư năm 1975 Như Phong Lê Văn Tiến lại kẹt ở Saigon. Khi gặp Vương Tân tại phòng giam Công An Cộng Sản ở đường Trần Hưng Đạo, Như Phong Lê Văn Tiến nói tới 29 tháng tư luật sư Chính còn cho xe lại đón Như Phong xuống tàu của ông đậu tại bến Bạch Đằng nhưng Như Phong đã

không đi vì quyết ở lại để thực chứng những điều ông nghiên cứu về Cộng Sản và bây giờ ông thỏa mãn.

Vào tù cộng sản Như Phong được đích thân Mai Chí Thọ giám đốc công an Saigon thăm vấn. Như Phong nói với Mai Chí Thọ các ông đang kẹt với Bắc Kinh vì chiếm miền Nam, rồi các ông còn kẹt hơn nữa. Các ông bắt văn nghệ sĩ là lắm. Bắt nhà thơ Vũ Hoàng Chương làm gì. Ông Vũ Hoàng Chương ung thư sắp chết thả ra đi để khỏi mang tiếng muôn đời. Các ông bắt nhà báo Trần Việt Sơn cũng vậy. Ông ấy ung thư sống có mất tháng nữa, để chết trong tù mang tiếng. Mai Chí Thọ nghe lời Như Phong Lê Văn Tiến nhưng bỏ tù Như Phong Lê Văn Tiến 13 năm.

Suốt thời gian này Như Phong Lê Văn Tiến ở nhà giam Chí Hòa có lúc ở chung với bác sĩ Nguyễn Đan Quế và giáo sư Đoàn Viết Hoạt. Vì vậy mà đầu thập niên 1990 thế kỷ 20, bác sĩ Nguyễn Đan Quế lập Cao Trào Nhân Bản Việt Nam, giáo sư Đoàn Viết Hoạt xuất bản báo Diễn Đàn Tự Do, công an cộng sản đã bắt Như Phong Lê Văn Tiến.

Trong vụ này, Vương Tân và nhà thơ Tô Thùy Yên bị làm cáo trạng ghép vào vụ Diễn Đàn Tự Do đưa ra tòa. Nhưng Như Phong Lê Văn Tiến, Vương Tân, Tô Thùy Yên đã tranh luận với cán bộ Viện Kiểm Sát khiến cán bộ Viện này phải quyết định đình chỉ điều tra và thả cả ba.

Như Phong Lê Văn Tiến đi Mỹ hoàn thành trường giảng tiểu thuyết *Khói Sóng* và viết bài cho Đài Á Châu Tự Do rồi chết ở Virginia năm 2001 vì bệnh tim.

Lê Thị Huệ: Xin cho biết chi tiết việc học tập của ông thời thiếu nhi, thời thành niên kế tiếp, khi đó VN vẫn còn dưới chế độ Pháp thuộc trường học ở đâu, học phí đóng góp ra sao hay miễn phí thầy cô từ đâu bổ nhiệm hay được tuyển dụng tại chỗ. Chương trình học bằng quốc ngữ hay tiếng Pháp. Lịch sử được dạy như thế nào khi Việt Nam còn nằm dưới sự thống trị của người Pháp. Các bạn đồng song đặc biệt các bạn học sau này có tiếng tăm trong xã hội.

Vương Tân: Vương Tân được gia đình chăm sóc vấn đề học hành khá chu đáo, năm tuổi, khai tâm học chữ Hán với một thầy đồ là dân đại khoa vì tham gia Đông Kinh Nghĩa Thục bị người Pháp làm khó dễ. Cha Vương Tân rước về cung phụng như thượng khách. Một mặt giúp cha Vương Tân nghiên cứu kinh dịch, và phong thủy, mặt khác dạy dỗ anh em Vương Tân chữ Hán và chữ quốc ngữ. Thầy đồ dạy

Vương Tân Tam Tự Kinh với cái roi mây rất dài. Nhìn không khí lớp học có vẻ căng thẳng lắm, nhưng thực ra thầy rất dễ dãi và không la mắng học trò bao giờ cả. Thầy dạy học trò đọc sách viết chữ, rồi giảng đạo lý giọng lúc nào cũng ôn tồn nhẹ nhàng. Cùng với học chữ Hán, Vương Tân được cha mẹ thuê người kèm dạy tiếng Pháp để năm tuổi Vương Tân vô học chương trình tiểu học trường Tây ở Hà nội. Năm tuổi Vương Tân được cho vô học trường tiểu học của người Pháp tại Hà nội. Trường dành cho dân Tây học chương trình do cơ quan học chính của chính phủ Pháp ở Paris soạn thảo. Giáo viên cũng do cơ quan này tuyển dụng và đào tạo cử tới Hà nội dạy theo chương trình như ở bên Pháp vậy. Sách vở của học trò hoàn toàn in ấn từ Pháp gửi sang gồm hai loại sách của giáo viên và sách của học trò. Vào học trường này hoàn toàn miễn phí nhưng muốn vào học phải là con em những công chức cao cấp trong chính quyền thuộc địa, có giấy giới thiệu của xếp các cơ quan này. Vương Tân nhớ rõ ràng trong số các thầy dạy Vương Tân ở bậc trung học có cụ phó bảng Bùi Kỳ dạy chữ Hán như vậy là tiến sĩ Hán Học Bùi Kỳ được tuyển ở Việt Nam. Nhưng thầy Bùi Kỳ dạy chữ Hán bằng tiếng Pháp. Trong trường Tây môn lịch sử hoàn toàn học lịch sử nước Pháp, với câu mở đầu tổ tiên tôi là dân Gaulois. Tuy nhiên Vương Tân khai tâm học chữ Hán ở nhà được thầy đồ dạy Vương Tân là dân Việt Nam con Rồng cháu Tiên có tổ là các vua Hùng và đọc cuốn lịch sử VN của tác giả Trần Trọng Kim.

Bạn học trường Tây của Vương Tân có Nguyên Sa Trần Bích Lan và nhà thơ Hoàng Anh Tuấn. Tuy nhiên hai người này sớm chia tay Vương Tân sang Pháp học vì sợ bị bắt đi lính mãi sau năm 1954 Vương Tân mới gặp lại hai người này.

Điều trớ trêu với Vương Tân là học trung học và đại học đều học bằng tiếng Pháp dù biết sau ngày 9 tháng 3 năm 1945 bộ trưởng quốc gia giáo dục đầu tiên của nước Việt Nam Độc Lập do sử gia Trần Trọng Kim làm thủ tướng là học giả Hoàng Xuân Hãn có đưa ra một chương trình quốc gia giáo dục rất hay. Nhưng Vương Tân không được học chương trình này, vì cha Vương Tân vốn thích chương trình Tây một chương trình giáo dục hơi nặng về từ chương nhưng cha Vương Tân cho là tốt hơn chương trình Việt đối người đã học tiếng Tây từ bé.

Vương Tân nhớ lúc mới hồi cư chưa xin vào học lại được trường Tây, Vương Tân có đi học luyện thi tú tài chung lớp với Nguyễn Văn Cử người lái phi cơ AD6 oanh tạc dinh Độc Lập ngày 27 tháng 2 năm 1962, và nhà văn Duy Lam Nguyễn Kim Tuấn, nhà thơ Mac Ly Châu Phạm Đức Lợi người từng làm trưởng phòng 2 bộ Tổng tham Mưu Quân Lực VNCH tuần tiết tại Saigon sau ngày 30 tháng tư. Nhưng sau Vương Tân bỏ lớp này đi thi tú tài Tây.

Chính cái nền giáo dục của người Pháp dạy Vương Tân yêu Tự Do Bình Đẳng và Bác Ái đã làm cho cuộc đời Vương Tân nhiều lận đận như bài thơ Nghiêm Xuân Hồng làm ở Mỹ tặng Vương Tân thừa nào đăng trên báo *Văn* của Mai Thảo xuất bản ở Mỹ.

Có điều cần phải nói rõ là người Pháp chỉ cho dân Đông Dương trong đó có dân Việt Nam hưởng một nền giáo dục Đại học tới bậc Cao Đẳng mà thôi. Ai muốn học đại học phải sang Pháp học. Vì chỉ ở Pháp mới có bậc đại học và trên đại học, còn ở Đông Dương trong ba xứ Đông Dương không có trường Đại Học chỉ có trường Cao Đẳng mà thôi. Người ta bảo đó là chính sách giáo dục chỉ đào tạo tay sai không đào tạo trí thức. Tuy nhiên người Pháp lại cho sinh viên VN, nhất là xứ thuộc địa Nam Kỳ thoải mái sang Pháp du học. Nên đã có nhiều du học sinh VN đậu tiến sĩ. Đó là chưa kể hệ thống giáo dục của các trường do Giáo Hội Thiên chúa giáo La Mã lập ra cũng góp phần không nhỏ trong việc đào tạo ra những nhà văn nhà báo nhà giáo lầy lừng như Petrus Ký - Trương Vĩnh Ký, Paulus Của - Huỳnh Tinh Của, nhà văn Nguyễn Trọng Quản tác giả tiểu thuyết viết bằng tiếng Việt đầu tiên Thầy Lazaro Phiền (in năm 1887).

Mãi tới đầu thập niên 1950 thế kỷ Hai Mươi, chính phủ quốc gia của quốc trưởng Bảo Đại mới tiếp thu Viện Đại Học Đông Dương mở trường đại học Văn Khoa và tổ chức các lớp trên đại học tại các trường Đại Học trong khi học chế đại học của chính phủ Hồ chí Minh lúc đó mới chỉ có lớp dự bị đại học.

Lê Thị Huệ: Vai trò của Như Phong Lê Văn Tiến trong việc thành lập nội các của Nguyễn Cao Kỳ.

Vương Tân: Như Phong chơi thân với Lê Văn Thái tự Thái Trắng. Chính Như Phong là người đưa Thái Trắng vào làm trợ lý cho bác sĩ Trần Kim Tuyền giám đốc cơ quan mật vụ của chính phủ Ngô Đình Diệm. Thái Trắng có nghề làm tình báo nhờ làm đệ tử Đặng Trần Học một nhân vật Đại Việt từng được người Mỹ huấn luyện làm tình báo. Đặng Trần Học là bố đẻ Đặng Tuyết Mai tiếp viên hàng không Việt Nam đường bay quốc tế, người mà Nguyễn Cao Kỳ mê đã bỏ bà vợ đầm Maroc có 5 con trai để cưới làm vợ. Khi Đặng Trần Học hấp hối đã ủy thác chú Thái lo cho vợ con nên Mai về sống với vợ chồng Thái. Khi tướng Nguyễn Khánh o bế tướng Kỳ để kéo phe tướng trẻ về phe, tướng Kỳ chỉ xin ân sủng là tướng Khánh cho tướng Kỳ bảo lãnh người tù chế độ cũ Lê Văn Thái tự Thái Trắng về ở với vợ chồng tướng Nguyễn Cao Kỳ và sau đó Lê Văn Thái tức Thái Trắng trở thành cố vấn chánh trị tối cao của tướng Kỳ.

Như Phong Lê Văn Tiến.
Nguồn ảnh: Hoàng Hải Thủy Blog

Như Phong thân với đại tá Phạm Văn Liễu cố vấn chánh trị của tướng Nguyễn Chánh Thi vì cùng là dân Đại Việt Quốc Dân Đảng. Nhưng khi thấy tướng Thi nhất không dám đứng ra lập chính phủ, thì Như Phong bỏ tướng Thi nghe lời Lê Văn Thái làm cố vấn cho Lê Văn Thái cùng Đinh Trịnh Chính lập dư án quân đội cầm quyền, khi chính phủ dân sự của thủ tướng Phan Huy Quát và quốc trưởng Phan Khắc Sửu tranh chấp nhau bế tắc không giải quyết được. Chính Như Phong Lê Văn Tiến đã làm đề án quân đội cầm quyền lập ra hai ủy ban lãnh đạo quốc gia và ủy ban hành pháp trung ương. Như Phong biết chắc người Mỹ ủng hộ tướng Nguyễn Văn Thiệu làm tổng thống. Như Phong cũng biết rõ phe Đại Việt ở miền Nam do anh ông Thiệu là giáo sư Nguyễn Văn Kiêu ủng hộ ông Thiệu. Nhưng Lê Văn Thái đã lôi kéo được nhà báo Bùi Diễm, Bộ Trưởng phủ thủ tướng của thủ tướng Phan Huy Quát chịu làm ủy viên hành pháp phụ trách văn phòng chủ tịch ủy ban hành pháp [tương đương bộ trưởng phủ thủ tướng]. Ban đầu Như Phong muốn nắm bộ Xây Dựng Nông Thôn đã sửa soạn tiếp quản bộ này. Thì đột ngột tướng Nguyễn Đức Thắng lại muốn nắm bộ Xây Dựng Nông Thôn. Như Phong đành nhường về ngôi tại Ủy ban hành pháp, nắm chức ủy viên hành pháp phụ trách tổng quát. Chính Như Phong là người lên kế hoạch dẹp cuộc nổi loạn của Thượng Tọa Thích Trí Quang, trao cho Mai Đen tự Thanh Tùng và Nguyễn Ngọc Loan thực hiện. Theo Như Phong thì Thái Trắng là một trong những nhân vật chủ chốt trong việc lập nội các Nguyễn Cao Kỳ. Nhưng ông ta khôn khéo luôn dấu mặt. Nhân vật Thái Trắng này đến phút chốt của chế độ Việt Nam Cộng Hòa còn quây bị tổng thống Trần Văn Hương hạ ngục mãi ngày 28 tháng Tư 1975 mới ra khỏi câu lưu xá của cảnh sát, đến một bãi đáp trực thăng của Mỹ bay ra hạm đội. Theo Như Phong tướng Nguyễn Văn Thiệu tuy làm Chủ Tịch Ủy Ban Lãnh Đạo Quốc Gia, tức nắm hết quyền lực. Nhưng quyền này chỉ là quyền rom vạ đá. Tướng Nguyễn Cao Kỳ nắm Chủ Tịch Ủy Ban Hành Pháp Trung Ương nắm tiền có tiền là có tất cả. Thế là tranh chấp. Nhưng anh có tiền bao giờ cũng thắng thế nhờ nắm những

nhóm lợi ích. Vì thế cuộc tranh chấp Thiệu Kỳ mới gay gắt. Và năm 1966 Nguyễn Văn Thiệu bắt buộc phải thay đổi chế độ, bầu cử quốc hội lập hiến, làm hiến pháp dân chủ. Tuy nhiên tướng Nguyễn Cao Kỳ có tiền vẫn nắm đa số trong quốc hội lập hiến, làm một bản hiến pháp theo ý tướng Kỳ. Mọi sự diễn ra đúng ý tướng Kỳ. Ngoài chuyện quân đội và Mỹ ép Nguyễn Cao Kỳ phải làm phó trong một liên danh ứng cử tổng thống do Nguyễn Văn Thiệu đứng đầu. Mọi sinh hoạt chính trị lúc đó do Như Phong và Thái Trắng sắp thu xếp vẫn ổn thỏa. Tướng Kỳ vẫn nắm một chánh phủ không có Nguyễn Cao Kỳ do Nguyễn Văn Lộc làm thủ tướng. Tuy nhiên sau trận tết Mậu Thân thì phe tướng Kỳ hoàn thất thế. Người Mỹ đã ủng hộ tướng Nguyễn Văn Thiệu bằng cách cho phi cơ trực thăng bắn hạ một nửa bộ tham mưu của tướng Kỳ ở Chợ Lớn. Rồi để ngõ thời cơ cho đặc công cộng sản bắn què tướng Nguyễn Ngọc Loan cánh tay mặt của tướng Kỳ ngay gần trụ sở an ninh quân đội. Theo Như Phong thì tướng Kỳ là người không có bản lĩnh chính trị, vì học hành chẳng bao nhiêu ngoài bốn năm trung học và mười tám tháng trường sĩ quan trừ bị khóa 1 mở ở Nam Định thêm một khóa đào tạo phi công lái vận tải cơ của người Pháp mở Marakech[Maroc]. Đáng lẽ sau khi ông gặp linh mục Trần Hữu Thanh linh mục Hoàng Quỳnh ông phải làm binh biến trước ngày tướng Dương Văn Minh lên nhậm chức tổng thống. Nhưng người Mỹ đã không ủng hộ ông nên đã khựng lại. Sau khi không quân đã di tản ông mới bay xuống Mỹ Tho kêu gọi tướng Trần Văn Hai tử thủ. Tướng Hai nói ông sẵn sàng tử thủ nhưng không còn quân ông bay xuống Cần Thơ gặp tướng Nguyễn Khoa Nam. Tướng Nam nhận lời nhưng không hứa hẹn gì. Tướng Kỳ thấy tình hình như vậy bỏ chạy ra hạm đội đầu có biết sáng 1 tháng năm tướng Nam tuần tiết ở sân cò quân đoàn 4. Tướng Kỳ cũng đâu có biết sáng 30 tháng tư năm 1975 tướng người Pháp Vanuxem quan thầy của tướng Dương Văn Minh gặp thủ tướng Vũ Văn Mẫu và tổng thống Dương Văn Minh yêu cầu tướng Minh đọc nhật lệnh tử thủ thì lập tức ba quân đoàn Hồng Quân Trung Hoa sẽ tiến đánh Hà Nội những mũi tấn công của Cộng quân vào Saigon sẽ chùn lại. Chính phủ Dương Văn Minh sẽ tồn tại VNCH không bị xóa sổ. Tướng Minh bàn với thủ tướng Mẫu rồi hai người từ chối đề nghị của Vanuxem vì không muốn dính líu với giải pháp có người Tàu. Theo Như Phong VNCH sụp đổ máu vì tướng Kỳ không có bản lĩnh chính trị lưỡng lự không dám ra sớm. Tướng Dương Văn Minh và giáo sư Vũ Văn Mẫu thiếu tin tình báo nên không dám nghe lời tướng Vanuxem

Lê Thị Huệ: Ông có thể nói thêm về sự tiếp xúc của ông với nhân vật Buttinger (1). Ông biết gì về hoạt động của Buttinger ở Việt Nam

Vương Tân: Vương Tân quen ông Buttinger ở ngoài Hà nội năm 1953 lúc Vương Tân làm chủ bút nhật báo Quê Hương. Trong một buổi tiếp tân của lãnh sự Mỹ ở Hà nội ông Buttinger chủ động tới làm quen với Vương Tân ông nói tiếng Pháp

khá thạo ông cho biết ông là một nhà văn Mỹ gốc Áo. Ông đang dự định viết một cuốn sách về VN. Ông muốn Vương Tân giúp ông kiếm một số tài liệu. Ông sẵn sàng trả thù lao cho Vương Tân. Vương Tân nói với ông Buttinger rằng Vương Tân có một người quen là ông Nghiêm Kế Tổ hiện lúc đó đang ở Hà nội . Ông Tổ là một lãnh tụ Việt Nam Quốc Dân Đảng đã từng kinh qua cuộc đấu tranh Quốc Cộng ở VN và đang viết một cuốn sách lịch sử VN cận và hiện đại. Ông Buttinger yêu cầu Vương Tân giới thiệu ông với ông Nghiêm Kế Tổ. Ông nói với Vương Tân là ông muốn hỏi chuyện ông Tổ bằng Anh Ngữ. Nhờ Vương Tân làm thông dịch viên và trả thù lao đảng hoàng. Trong cuộc tiếp xúc giữa ông Buttinger và ông Nghiêm Kế Tổ. Ông Tổ cho biết ông mới hoàn thành một cuốn sách nghiên cứu lịch sử với tựa đề *Việt Nam Máu Lửa*. Ông đã bán bản quyền cho nhà xuất bản Mai Lĩnh in cuốn sách này. Đây là một cuốn sách ông Tổ viết bằng cả cuộc đời làm cách mạng Việt Nam Quốc Dân Đảng của ông. Ông Buttinger muốn được hỏi ông Tổ về cuốn *Việt Nam Máu Lửa*. Ông Tổ nói ông sẵn sàng trả lời một cuộc phỏng vấn của ông Buttinger về cuốn Việt Nam Máu Lửa. Ông Tổ tiết lộ ông sắp tham gia chính phủ của quốc trưởng Bảo Đại.

Khi cuốn *Việt Nam Máu Lửa* được phát hành ông Buttinger có đem một bản lại nói nhờ Vương Tân tóm tắt nội dung dùm. Một cuốn sách dày hơn năm trăm trang, với đầy đặc những tài liệu lịch sử và kinh nghiệm tranh đấu tồn tại của tác giả khiến Vương Tân phải vất vả hơn một tuần lễ mới hoàn thành bản tóm tắt bằng tiếng Anh và được ông Buttinger trả công rất hậu 500usd.

Ông Buttinger và ngoại trưởng Việt Nam Cộng Hòa
Trần Văn Lắm, 1958

Nguồn ảnh: Douglas Pike Photograph Collection - Vietnam Center and Archive

Hiệp định Geneve chia đôi đất nước xảy ra, trước khi Vương Tân vào Saigon ông Buttinger ghé thăm cho biết ông hiện là giám đốc International Recue Committee. Vương Tân vào Saigon cần gì cứ liên lạc điện thoại với ông. Vương Tân chưa cần liên lạc với ông Buttinger thì ông đã tới kiếm Vương Tân đi làm báo Tư Do.

Trước khi gặp Vương Tân ông Buttinger một người Mỹ gốc Áo đã có tác phẩm là cuốn *In the Twilight of Socialism* xuất bản ở Mỹ năm 1953. Ông đã tặng Vương Tân một bản in ở Mỹ cuốn sách này năm 1954.

Sau khi ông Vương Tân gặp ông Nghiêm kế Tô ông đã viết cuốn *The Smaller Dragon-A Political History of Viet Nam* xuất bản ở Mỹ năm 1958. Ông có tặng Vương Tân một với lời đề tặng khá trân trọng. Rồi ông về Mỹ vì thất vọng chế độ Ngô Đình Diệm.

Về Mỹ năm 1967 ông Buttinger xuất bản cuốn *Viet Nam A Dragon Embattled* năm 1967 rồi năm 1968 ông cho in *Viet Nam A Political History*. Cuốn sách cuối cùng ông Buttinger gửi cho Vương Tân là cuốn *A Dragon Defiant: A Short History of Viet Nam* và khuyên Vương Tân nên sang Mỹ sống nếu Vương Tân chịu sang Mỹ sống ông sẽ bảo lãnh.

Sau 1975 Vương Tân không còn liên lạc gì được với ông Buttinger. Tuy nhiên theo luật sư Nghiêm Xuân Hồng một người bạn của Vương Tân cũng quen biết ông Buttinger cho Vương Tân biết thì ông Buttinger có cuốn sách cuối đời xuất bản năm 1977 đó là cuốn *Viet Nam :The Unforgettable Tragedy* một cuốn sách quan trọng. Trong đó ông công bố nguyên văn lá thư của ông Ngô Đình Diệm trả lời đề nghị của ông là ông Diệm nên công tác với những nhân vật đối lập. Ông Diệm đã đưa ra ba trường hợp đó là trường hợp bác sĩ Nguyễn Tôn Hoàn bác sĩ Phan Quang Đán, và nhà báo Nguyễn Bảo Toàn; và nói những người này quá cao ngạo. Riêng ông Toàn còn là người chống bầu cử quốc hội. Sau đó ông bị bệnh Alzheimer gần như mất trí nhớ qua đời vào năm 1992 thọ 86 tuổi. Ông Buttinger là một nhà nghiên cứu lịch sử vào loại tầm cỡ ở Mỹ từng nhiều lần được tờ báo danh giá nhất nước Mỹ là Nữ Ước Thời Báo The New York Times đánh giá là nhà nghiên cứu lịch sử viết về VN có tầm vóc lớn, hiểu biết nhiều, nhận định vấn đề chính xác.

Lê Thị Huệ: Ông có gặp và làm việc với nhân vật Komatsu (2) Nhật Bản, đảng viên Đảng Hắc Long Nhật Bản, ông còn biết gì thêm về các dính líu của nhân vật Nhật Bản này với chính giới VN trong giai đoạn trước và sau đệ nhị thế chiến.

Vương Tân: Năm 1945, Như Phong Lê Văn Tiến giới thiệu Vương Tân với ông Komatsu, một nhân vật mà Tiến Nhật nói với Vương Tân là một ông thầy tuyệt vời mà NguyễnTrần Huyền còn phải kính phục[Nguyễn Trần Huyền sau này là nhà báo Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm lừng danh,từng làm phòng viên thường trực của báo News week ở Saigon từ năm 1968 tới 1975].

Komatsu Kiyoshi ,
nguồn ảnh: commons.wikimedia.org

Ông Komatsu lúc đó chừng hơn 40 tuổi ,ông nói tiếng Pháp rất đúng giọng người Paris. Hỏi ra mới biết ông từng du học ở Pháp là bạn học với nhà báo Trần văn Ân và nhà thơ Nguyễn Giang [anh em cùng cha khác mẹ với nhà thơ Nguyễn Nhược Pháp, con nhà văn Nguyễn Văn Vĩnh]. Komatsu quen thân với văn hào Andre Malraux và được văn hào này đưa vào tiểu thuyết *Les Conditions Humaines* với vai nhân vật Kyo. Lời đầu tiên ông nói với Vương Tân là người Việt Nam muốn viết văn hay phải đọc thuộc Truyện Kiều của Nguyễn Du. Thi hào Nguyễn Du là một nhà phù thủy ngôn ngữ. Theo Như Phong thì Komatsu là người Nhật đầu tiên dịch và xuất bản truyện Kiều qua tiếng Nhật và xuất bản ở Nhật năm 1942

. Komatsu dù giỏi tiếng Việt nhưng dịch truyện Kiều qua tiếng Nhật căn cứ vào bản dịch tiếng Pháp của học giả Nguyễn Văn Vĩnh. Tuy nhiên ông cũng giỏi chữ Nôm đọc được Truyện Kiều qua bản Nôm nên bản Kiều tiếng Nhật của Komatsu rất được giới nghiên cứu Nhật chú ý.

Theo Như Phong thì chính ông Komatsu là người đã cứu nhà báo Trần Văn Ân khi phe quân phiệt đình thủ tiêu nhà báo Trần Văn Ân ở Nam Dương quần đảo.

Theo chỗ hiểu biết của Vương Tân thì nhà thơ Nguyễn Giang đã dịch một cuốn tiểu thuyết của ông Komatsu viết bằng tiếng Pháp ra tiếng Việt đem in trên tuần báo Trung Bắc Tân Văn liên tục 7 tháng với tựa đề *Cuộc Tái Ngộ*.

Như Phong nói khi bác sĩ Nguyễn Tiến Hỷ lập trường Lục Quân Yên Bái cho Quốc Dân Đảng ông Komatsu đã giới thiệu cho bác sĩ Nguyễn Tiến Hỷ chừng 20 sĩ quan Nhật nhận làm giảng viên quân sự cho trường này. Ông Komatsu đã quen Nguyễn Ái Quốc khi ông học ở Paris nên sau ngày 2 tháng 9 năm 1945, Nguyễn Ái Quốc với tên mới Hồ Chí Minh đã liên lạc với ông nhờ giúp đỡ. Komatsu đã khuyên Hồ Chí Minh nên hợp tác với các Đảng phái Quốc Gia, và Hồ Chí Minh đã nghe lời khuyên của ông Komatsu. Sau đó ông Komatsu về Nhật.

Là nhân vật Hắc Long chống phe Quân phiệt nên về Nhật ông trở lại nghề viết văn. Nhà báo Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm, người từng cùng Nguyễn Hữu Đang lập Văn Hóa Cứu Quốc sau thất vọng Việt Minh đi phò ông Ngô Đình Nhu, nói với Vương Tân về Nhật ông Komatsu viết hai cuốn tiểu thuyết vào cuối đời đó là cuốn *Vetonam*[Việt Nam] viết về đời hoạt động của Kỳ ngoại hầu Cường Để và nhà cách mạng Phan Bội Châu, cuốn thứ hai *Vetonamu No Chi*[Máu Việt Nam], một cuốn tự truyện. Vẫn theo Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm thì ông Komatsu sinh năm 1900 và rất thân với ông Ngô Đình Diệm. Khi ông Diệm làm tổng thống có mời ông qua VN, nhưng ông không sang với lý do sức khỏe không tốt. Ông Komatsu từ trần năm 1962 nên không phải chứng kiến cái chết thê thảm của anh em ông Ngô Đình Diệm

(1). Buttinger tên thật là Joseph Buttinger 1906-1992. Theo tài liệu trên internet, thì Joseph Buttinger được kể là một chính trị gia gốc Áo:

<http://www.dasrotewien.at/buttinger-joseph.html>

https://en.wikipedia.org/wiki/Joseph_Buttinger

(tài liệu phụ chú của LTH)

(2). Komatsu tên thật là Komatsu Kiyoshi 1901-1962.

Theo vài tài liệu anh ngữ trên internet nói về ông như là một nhà văn, một chính trị gia tài tử. Komatsu Kiyoshi được xem là một người Nhật theo Tây Mỹ

<https://books.google.com/book/KomatsuKiyoshi>

<https://searchworks.stanford.edu/>

<https://www.reddit.com/r/AskHistorians/>

(tài liệu phụ chú của LTH)

Lê Thị Huệ: Nhật báo **Tự Do** theo lời ông kể thì đó là tờ báo của giới trí thức Bắc Kỳ di cư. Nghe nói đó là tờ báo số một vào thời điểm 1957. Tại sao ông lại bỏ đi. Tờ Tự Do có phải là tiền thân của tờ Sáng Tạo. Theo ông vai trò các ký giả trong giai đoạn thành lập Việt Nam Cộng Hòa đã có những khai phá hoặc những thành tích nào đáng ghi nhận.

Một quầy báo ở Sài Gòn thập niên 1960
nguồn ảnh: không rõ

Vương Tân: Như Vương Tân đã từng trả lời lý do duy nhất Vương Tân rời nhật báo Tự Do là Vương Tân không chấp nhận cái tinh thần văn chương báo chí Bắc Kỳ di cư. Vương Tân nói với Như Phong Lê Văn Tiến, Vương Tân tham gia bộ biên tập báo Tự Do vì cái tinh thần đi là đi chiến đấu. Nhưng mình là dân di cư ăn nhờ ở đậu miền Nam để chờ ngày thống nhất đất nước đem miền Bắc trở lại với tổ quốc tự do. Mình phải có tinh thần khiêm nhường. Không thể hãnh tiến ta đây là người tiên phong chống Cộng, ta đây là chiến sĩ đang chiến đấu cho Tự Do. Anh em chủ trương tờ Tự Do đã đi quá đà phải chấn chỉnh lại.

Như Phong Lê Văn Tiến đồng ý với Vương Tân nhưng nói “mấy ông già bảo thủ quá, chẳng ai chịu nghe cả”. Vương Tân hỏi mấy ông già là ai, Như Phong Lê Văn Tiến nói Tam Lang và Mặc Đỗ. Vương Tân bảo với Như Phong Lê Văn Tiến ông già Tam Lang thì còn hiểu được tại sao Mặc Đỗ lại theo Tam Lang. Như Phong nói đằng sau vụ này có ông luật sư Trần Chánh Thành.

Theo Như Phong Lê Văn Tiến thì đằng sau ông Ngô Đình Nhu hiện có hai nhân vật có nhiều ảnh hưởng là Trần Kim Tuyến và Trần Chánh Thành. Hiện tờ Tự Do đang nằm trong vòng ảnh hưởng của bác sĩ Trần Kim Tuyến. Như Phong Lê Văn

Tiến không dấu Vương Tân gì cả cho biết ông Trần Kim Tuyền chỉ là y sĩ quân y chứ không phải bác sĩ quân y. Và hiện ông Tuyền đang có mộng lớn làm người áo xám của chế độ. Ông Trần Chánh Thành thì đang làm chủ tịch Phong Trào Cách Mạng Quốc gia và sẽ làm bộ trưởng một ngày gần đây. Hai nhân vật này tranh chấp nhau tờ báo Tự Do sẽ bị ảnh hưởng. Vương Tân nói với Như Phong Lê Văn Tiến tình hình tờ Tự Do như vậy thì Vương Tân sang làm tuần báo Đời Mới của nhà báo Trần Văn Ân. Như Phong nói Vương Tân đi nơi khác thì Như Phong Lê Văn Tiến còn cản chứ sang làm Đời Mới Như Phong hoan nghênh.

Vương Tân sang làm báo Đời Mới được ít tháng thì nội bộ báo Tự Do lục đục. Nhà báo Tam Lang chủ nhiệm báo Tự Do đưa Nguyễn Trọng Nho em giáo sư Nguyễn Văn Phú vào làm trị sự để kiểm soát quản lý Mặc Thu Lưu Đức Sinh và vạch ra nhiều cái lem nhem về tiền bạc của Mặc Thu Lưu Đức Sinh. Khi Vương Tân sang làm nhật báo Thời Đại và tuần báo Việt Chính thì đột nhiên ông Trần Chánh Thành lên làm bộ trưởng bộ Thông Tin. Nhà báo Tam Lang nhân danh chủ nhiệm báo Tự Do gửi đơn xin bộ thông tin cho nhật báo Tự Do đình bản. Nhà văn Mặc Thu Lưu Đức Sinh lúc đó đang là chủ nhiệm tuần báo *Văn Nghệ Tự Do* ức quá cho công bố một bài viết trên báo này do nhà văn Nguyễn Hoạt chấp bút nói bộ trưởng Trần Chánh Thành không ra thể thống gì và thêm rằng ông chỉ là cây đa. Văn Nghệ Tự Do vị thần nể cây đa, chứ thứ cây đa chẳng là cái thá gì.

Luật sư Trần Chánh Thành bèn dùng quyền bộ trưởng thông tin đóng của báo Văn Nghệ Tự Do và dùng tòa án truy tố người viết bài Nguyễn Hoạt và chủ nhiệm là Mặc Thu Lưu Đức Sinh ra tòa. Qua biện lý cuộc tòa án Saigon ông Trần Chánh Thành dùng ảnh hưởng tổng giam Nguyễn Hoạt và Mặc Thu Lưu Đức Sinh vào khám Chí Hòa. Thế là nhà văn Nguyễn Hoạt và nhà văn Mặc Thu bị đưa vào tạm giam ở khám Chí Hòa làm cho Như Phong Lê Văn Tiến phải một phen vất vả chạy ngược chạy xuôi mấy ngày hai nhà văn này mới được tại ngoại.

Sau vụ này bác sĩ Trần Kim Tuyền quyết định nắm tờ Tự Do. Ông xuất tướng của ông là nhà giáo Phạm Việt Tuyền làm chủ nhiệm báo Tự Do. Nhờ ông Buttinger tiếp tục yểm trợ báo Tự Do với Như Phong Lê Văn Tiến làm chủ bút, Phạm Xuân Ninh làm quản lý.

Vương Tân quen biết Phạm Việt Tuyền từ ngoài Hà nội, biết Phạm Việt Tuyền là học trò cưng của cụ Nguyễn Đăng Thục và là nhân vật chủ chốt trong Phong Trào Văn Hóa Bình Dân của linh mục Thanh Lăng. Năm 1955 Phạm Việt Tuyền chủ trương tuần báo Tân Kỷ Nguyên với ban chủ biên gồm Phạm Việt Tuyền, Trần Việt Châu [em ruột Trần Kim Tuyền], Lê Xuân Khoa, Lê Thành Trị, có mời Vương Tân gia bộ biên tập. Vương Tân có tham gia cùng với họa sĩ Lữ Hồ. Thời

kỳ này Phạm Việt Tuyền chủ trương Học thuyết Dân Tộc Việt Nam là một dân tộc trai hùng gái đảm. Nền văn hóa truyền thống Việt Nam là một nền văn hóa dân chủ xã thôn “*Phép vua thua lệ làng*”. Phạm Việt Tuyền chủ trương nối tiếp nền văn hóa này theo tinh thần trở về nguồn phát huy tinh thần truyền thống dân tộc. Để cổ động cho việc này Phạm Việt Tuyền cho xuất bản tập thơ *Phá Lao Lung* với bút danh Thanh Tuyền.

Ngay khi Phạm Việt Tuyền làm chủ nhiệm nhật báo Tự Do ông đã mời Vương Tân tham gia bộ biên tập. Theo lời Phạm Việt Tuyền thì Tự Do sẽ là một tập đoàn báo chí và xuất bản có sự tham dự của Tchya Đái Đức Tuấn, Hi Di Bùi Xuân Uyên, Hiếu Chân Nguyễn Hoat, họa sĩ Nguyễn Gia Trí và nhà báo Trần Việt Sơn. Vương Tân trả lời Phạm Việt Tuyền rằng rất tiếc Vương Tân đã nhận lời nhà văn Đinh Xuân Cầu con rể nhà biên kịch Vũ Đình Long chủ nhà xuất bản Tân Dân và tuần báo Tiểu Thuyết Thứ Bảy nhận tham gia bộ biên tập nhật báo Chuông Mai của nhà báo Huỳnh Hoài Lạc do tử phú Nguyễn Đình Quát bỏ tiền ra xuất bản.

Phải nói một cách công bằng tờ Tự Do do Phạm Việt Tuyền và Như Phong Lê Văn Tiến làm lại có chất lượng hơn thời kỳ đầu, nhất là mục *Nói Hay Đừng* do bộ ba Hiếu Chân, Mai Nguyệt, Tiểu Nhã xa luân chiến. Tên mục làm bà Ngô Đình Nhu nổi giận vì có kẻ “nói lái” bằm bà nó chửi xéo bà rồi Tchya móc Phó Chủ tịch Quốc Hội Cao Văn Tường là Cao Tặc[nói lái rất tục và hỗn] rồi vụ tranh bìu báo xuân Canh tý [1960] * của họa sĩ Nguyễn Gia Trí khiến cả tòa soạn bị bắt nhốt trừ Như Phong Lê Văn Tiến và Phạm Việt Tuyền. Kết quả Phạm Việt Tuyền bị mất chức chủ nhiệm về tay Kiều Văn Lân.

Bìa báo Tự Do, Xuân Canh Tý 1960

nguồn ảnh: *Thư viện Đại Học Cornell, Hoa Kỳ*), www.nguoi-viet.com

Tự Do khác Sáng Tạo, ở chỗ Tự Do nhận tiền trực tiếp từ tổ chức phi chính phủ của người Mỹ mà lúc đó do ông Buttinger đứng đầu. Còn Sáng Tạo không hề nhận một đồng bạc nào của người Mỹ. Mai Thảo chỉ ký một hợp đồng bán báo Sáng Tạo cho phòng Thông Tin Mỹ ở Saigon do ông Tucker phụ trách văn hóa và in ấn đại diện phía Mỹ ký. Tiền Mai Thảo ra báo là tiền lãi xuất bản cuốn truyện ngắn *Đêm Giã Từ Hà Nội*. Theo chỗ hiểu biết của Vương Tân thì Mai Thảo tự xuất bản cuốn truyện ngắn *Đêm Giã Từ Hà Nội*, đã lời cả triệu bạc. Một triệu bạc hồi đó lắm vì vàng có 5000 đồng một lượng.

Một điều đáng chú ý là thời kỳ đệ nhất Cộng Hòa có báo chí đối lập. Nhà báo Nghiêm Xuân Thiện xuất bản tờ báo Thời Luận với những bài của nhà báo Phan Quang Đán, Trần Văn Tuyên đã làm rung chuyển chế độ. Nhà báo lão thành Nguyễn Đắc Lộc tự Lộc Già, một nhà báo từng hoạt động cách mạng với các bậc tiền bối như Phan Bội Châu Phan Chu Trinh xuất bản tờ Tân Dân với những bài bình luận của Lý Đại Nguyên cũng làm cho cơ quan mật vụ của bác sĩ Trần Kim Tuyên tức tối cho người tới đập phá tòa báo. Vương Tân có tham gia báo Tân Dân của nhà báo Nguyễn Đắc Lộc thấy nhà báo lão thành này suốt ngày lọ mọ một mình làm báo [dù con con rể ông là nhà báo Xuân Kỳ trưởng ban Việt ngữ đài BBC lúc bấy giờ nói với ông bố cứ để đài BBC làm việc với chính phủ Diệm là đủ rồi. Ông Nguyễn Đắc Lộc vẫn hì hục viết với tinh thần nói thật nói thẳng và ngày 30 tháng tư tới ông đã là nhà báo đầu tiên của chế độ VNCH tử nạn].

Đệ Nhất và Đệ Nhị Cộng Hòa có nhiều khiếm khuyết về dân chủ nhưng được cái họ dám cho báo chí đối lập xuất bản. Chế độ đệ nhất Cộng Hòa có một bản Hiến Pháp khá tốt. Quốc Hội có đối lập nhưng chỉ là hình thức nhưng lại thông qua một điều quái gở trong Hiến Pháp là Hiến Pháp này Hành Pháp có thể chưa thi hành một số điều trong nhiệm kỳ 1.

Đệ Nhị Cộng Hòa thì Quốc Hội hai viện làm luật báo chí gọi là Luật 007 bắt chủ báo phải ký quỹ tới 20 triệu mới được ra báo. Một điều luật chỉ dành cho người có tiền mới có quyền ngôn luận. Nhà báo đã phản đối bằng cuộc biểu tình Ký Giả Đi Ăn Mày năm 1972.

Lê Thị Huệ: Ông có thể cho biết là ông có tiếp xúc hay hiểu biết thế nào về nhận vật thường được xem đứng đằng sau hậu trường chánh trị của hai thời Đệ Nhất và Đệ Nhị Việt Nam Cộng Hòa là ông Lê Văn Thái tự Thái Trắng.

Vương Tân: Tôi quen ông Lê Văn Thái tức Thái Trắng từ ngoài Hà Nội. Đáng lẽ ông Thái tự Thái trắng kẹt trong vụ chiến khu Phục Việt của các ông Đinh Xuân Cầu, Nguyễn Văn Hường tự 10 Hường ở Thanh Hóa. Nhưng vào giờ chót thiếu tá

phòng nhì Pháp Dupra lại loại tên ông Thái ra vì cho rằng ông Thái Trắng có liên quan với người Mỹ. Lúc đó ông Thái Trắng làm việc thường xuyên với bác sĩ Đăng Văn Sung, một nhân vật Đại Việt nổi tiếng thân Mỹ.

Sau hiệp định Geneve Thái Trắng được nhà cách mạng Nguyễn Thế Truyền giới thiệu với Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc. Đức Hộ Pháp trao cho ông Thái Trắng phụ trách Việt Nam Phục Quốc Hội phía Bắc. Dịp này Vương Tân tham gia quân đội Cao Đài làm việc với Hồ Hán Sơn. Hồ Hán Sơn phụ trách chánh trị quân đội Cao Đài nên cũng nắm Việt Nam Phục Quốc Hội đầu có ông Thái Trắng lúc đó làm việc với bác sĩ Trần Kim Tuyền nhận lệnh phá Việt Nam Phục Quốc Hội, và hạ uy thế Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc. Thành công trong chiến dịch hạ Cao Đài và Mặt Trận Thống Nhất Toàn Lực Quốc Gia của Đức Hộ Pháp Phạm Công Tắc, ông Lê Văn Thái tự Thái trắng được bổ nhiệm phó giám đốc Sở Nghiên Cứu Chánh Trị Xã Hội tung hoành một thời. Tuy nhiên tới thời tướng lãnh cầm quyền, ông Thái Trắng là bố vợ tướng Kỳ kiêm quân sư chánh trị mới thật tung hoành. Và trận cuối cùng ông tướng làm lên cơn cháo là Thái Trắng cùng bác sĩ Trần Kim Tuyền và hai nhà báo Vip KK Nguyễn Văn Chúc và Súc Mấy Đinh Từ Thức định làm binh biến lật tổng thống Nguyễn Văn Thiệu nhưng chưa kịp ra tay thì bị tướng Nguyễn Khắc Bình hốt. Tới ngày 28 tháng tư năm 1975 mới ra khỏi nhà giam công an kịp lên trực thăng Mỹ đào thoát sang Mỹ.

- năm 1960 báo *Tự Do* ra số xuân Canh Tý Như Phong xin được họa sĩ Nguyễn Gia Trí bức tranh Chuột với Dưa Hấu về làm bìa báo đã khiến báo bị tịch thu cả tòa soạn. Sở dĩ xảy ra có sự vì bức tranh họa sĩ Nguyễn Gia Trí vẽ chuột với dưa hấu. Lật ngược bức tranh thì quả dưa hấu bửa đôi là bản đồ Việt Nam. Mặt mấy con chuột giống y chang mặt anh em ông Ngô Đình Diệm (Vương Tân)

Lê Thị Huệ: Hai nhân vật báo chí Việt Nam có nhiều tiếp xúc và làm việc với các hãng thông tấn và báo chí quốc tế trong suốt thời gian chiến tranh Việt Nam là Phạm Xuân Ẩn và Cao Giao, ông có hiểu biết gì về hai nhân vật này

Vương Tân: Vương Tân quen Phạm Xuân Ẩn qua Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm [tên khai sinh Nguyễn Trần Huyền]. Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm tức Nguyễn Trần Huyền là cháu cụ chánh án Nguyễn Trần Mô, nhà cụ Mô ở phố Yết Kiêu Hà nội cạnh nhà Vương Tân. Nguyễn Trần Huyền từ quê ra Hà nội học ở nhà cụ Mô, cụ Mô có ông con trai là Nguyễn Trần Thiết theo Võ Nguyên Giáp, Nguyễn Trần Huyền theo Nguyễn Hữu Đang lập Văn Hóa Cứu Quốc, nhưng tiểu thư Kim con gái lớn cụ Mô thì lại có cảm tình với Lê Quang Luật, Huyền hay nói chuyện với Lê Quang Luật được Luật giới thiệu chủ nghĩa Duy Dân và đưa làm quen với nhà văn người Nhật Komatsu. Vì thế mà Huyền được Komatsu huấn luyện viết văn và làm tình báo rồi đọc sách Lý Đông A và được kết nạp vào Đảng Duy Dân trong chi bộ đảng trưởng có Lê Quang Luật, Nghiêm Xuân Hồng, Phạm Văn Tâm [Thái Lăng Nghiêm], Trần Quốc Phiên [nhà thơ Trần Việt Hoài trưởng nam nhà thơ Á Nam Trần Tuấn Khải]

Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm vào nghề văn nghề báo rất sớm, được nhà văn nhà báo Vũ Bằng trân trọng. Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm là người được ông Ngô Đình Nhu mời vào bộ tham mưu trong việc lập thuyết áp chiến lược. Ông Ngô Đình Nhu mở trường dạy về học thuyết Áp chiến lược trao cho Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm và Phạm Văn Tâm [Thái Lăng Nghiêm] soạn bài giảng dạy cán bộ chỉ đạo làm Áp chiến lược. Chính vì chuyện này mà Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm đã bị Đoàn Công Tác Đặc Biệt Miền Trung của Dương Văn Hiếu bắt cóc đem về giam tại trại giam Chín Hàm ở Huế 9 tháng, chỉ có 9 tháng trong phòng giam làm ngằm dưới đất, Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm đã bị cùm đến liệt một chân vào mồ luôn hai mắt. Nhưng nhờ những kinh nghiệm mà nhà văn Komatsu đã dạy Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm đã làm cho Dương Văn Hiếu không khai thác được gì cho tới khi bác sĩ Tuyên mang được ông về Saigon, trao cho ông chức Giám đốc Chánh trị báo Ngôn Luận thay Hà Đức Minh, cùng Từ Chung Vũ Nhất Huy [một người làm Usis từng được người Mỹ đưa đi đào tạo tiến sĩ kinh tế về điều hành tờ Ngôn Luận cơ quan ngôn luận bán chính thức của Đảng Cần Lao Nhân Vị, rồi làm Tổng thư ký tòa soạn báo Chánh Luận thì bị Việt Cộng bắn chết trước cửa nhà ở gần chợ Nguyễn Tri Phương]

Sau binh biến ngày 11 tháng 11 năm 1960, ông Ngô Đình Nhu và bác sĩ Trần Kim Tuyên quyết định phải nắm chắc mặt trận báo chí nên quyết định cho đàn em xuất bản năm tờ báo đó là các báo Đồng Nai, Saigon mai, Thời Báo, Dân Việt và Báo Mới, trao Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm điều hành tờ Báo Mới. Khi Cao Giao Huỳnh

Văn Phẩm nhận điều hành *Báo Mới* liền tới kiếm Vương Tân nhờ giúp một tay. Vương Tân nhận lời mời Vương Hữu Đức làm thư ký tòa soạn, Trần Việt Hoài tức Thiết Bản Đao Nhân trưởng nam thi sĩ Á Nam Trần Tuấn Khải viết tạp ghi và nhà văn Vũ Bằng làm tin quốc tế. Vương Tân phụ trách phần thơ. Chính nhờ phụ trách phần này mà Vương Tân khám phá ra thi tài Du Tử Lê và Minh Đức Hoài Trinh. Phải công bằng mà nói Cao Giao làm báo cho bác sĩ Trần Kim Tuyền và ông Ngô Đình Nhu, nhưng Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm giỏi lách nên đã đưa người đọc tiếp xúc được với nhiều sự thật của thời cuộc.

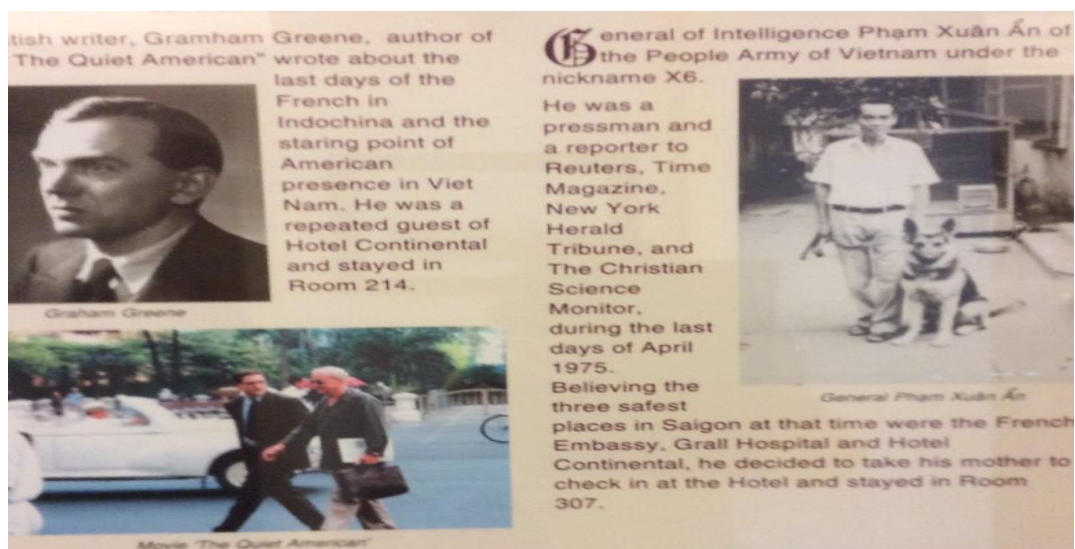
Tới năm 1963 vụ đấu tranh bình đẳng tôn giáo do Phật giáo đề khởi xướng xảy ra, mật vụ của Dương Văn Hiếu bắt cóc nhà thơ Trần Việt Hoài và "vô" huyệt Vương Tân. Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm liền đem Vương Tân dấu ở khách sạn Caravel. Lúc này Vương Tân mới thấy Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm ngoài viết báo tiếng Việt còn viết báo tiếng Anh. Chính dịp này Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm giới thiệu Vương Tân với nhà báo Phạm Xuân Ẩn một nhà báo theo Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm lúc đó đang làm việc với thông tấn xã Reuter của người Anh, và Phạm Xuân Ẩn là nhà báo được đào tạo chính qui ở Mỹ chỉ sau lớp Nguyễn Ngọc Linh. Tưởng ai chứ Phạm Xuân Ẩn thì quá quen thuộc với Vương Tân. Ông người Biên Hòa là em Phạm Xuân Giai, thư ký riêng của tướng Trần Tử Oai người nổi danh thời tướng Nguyễn Văn Hinh nổi loạn chống thủ tướng Ngô Đình Diệm. Ông Phạm Xuân Ẩn lúc đó làm cho hãng thông tấn Reuter, nhưng cũng cộng tác với bác sĩ Trần Kim Tuyền, ông Phạm Xuân Ẩn nói với Vương Tân rằng bọn Dương Văn Hiếu định bắt cóc Vương Tân vì Vương Tân thân với thượng tọa Thích Tâm Châu và nhà văn Nguyễn Đức Quỳnh. Tuy nhiên bọn Dương Văn Hiếu không bèn đâu, đừng lo. Nhà báo Trần Quân [Sức Voi], một sĩ quan tình báo Bắc Việt chuyển hướng được Dương Văn Hiếu sử dụng viết cho báo của Dương Văn Hiếu nói với Vương Tân rằng Dương Văn Hiếu vừa trình hồ sơ nhà báo Phạm Xuân Ẩn lên ông Ngô Đình Cần xin bắt ông Phạm Xuân Ẩn dù ông làm việc với bác sĩ Trần Kim Tuyền tuy nhiên ông là nhân vật quan trọng trong tổ tình báo chiến lược của ông Mười Hương mà Dương Văn Hiếu đã phá được. Nhưng sợ dĩ Phạm Xuân Ẩn lúc đó không sa lưới vì lúc đó Phạm Xuân Ẩn đang học ở Mỹ. Trong khi Vương Tân lánh mặt tránh sự bắt cóc của Dương Văn Hiếu thì đột nhiên ông Ngô Đình Nhu quyết định cử bác sĩ Trần Kim Tuyền đi Cairo làm Tổng lãnh sự VNCH ở Ai Cập và cử trung tá Phạm Thu Đường làm giám đốc Sở Nghiên Cứu Chánh Trị và Xã Hội. Bác sĩ Trần Kim Tuyền thay vì đi Cairo đã ở lại Saigon rồi rút vào bí mật cùng ông Huỳnh Văn Lang và đại tá Phạm Ngọc Thảo âm mưu đảo chánh anh em ông Ngô Đình Diệm. Kết quả là ngày 1 tháng 11 năm 1963 tướng Dương Văn Minh đảo chánh Tổng Thống Ngô Đình Diệm anh em ông Diệm bị thảm sát, bác sĩ Trần Kim Tuyền, ông Huỳnh Văn Lang bị tù đầy còn đại tá Phạm Ngọc Thảo lại phây phây.

Vương Tân còn nhớ lần đầu Vương Tân gặp đại tá Phạm Ngọc Thảo là ngày rằm tháng tám năm 1956. Các ông Huỳnh Văn Lang Hoàng Minh Tuynh mở tiệc chiêu đãi những người mà các ông mời tham gia ban biên tập tạp chí *Bách Khoa* ở căn hộ của ông Huỳnh Văn Lang trên tầng một Ngân Hàng Quốc Gia ở bên Chương Dương nhưng lại đi thang máy tới bằng thang máy ở cửa đường Pasteur. Vương Tân đi xe hơi cùng Nguyên Sa và Duy Thanh xe do Trịnh Viết Thành em rể Nguyên Sa lái. Xe thuộc loại sang, xe Buick sản xuất ở Mỹ của Trịnh Viết Thành. Đón bọn Vương Tân, Nguyên Sa, Duy Thanh, Trịnh Viết Thành tại cửa có hai ông Huỳnh Văn Lang và Hoàng Minh Tuynh cùng một phụ nữ được nhà báo Nguyễn Ngũ Í giới thiệu là em gái giáo sư Phạm Thiều vợ Phạm Ngọc Thảo, một nhân vật sẽ phụ trách tòa soạn *Bách khoa* tiếp xúc với các biên tập viên. Khi mọi người vào bàn ăn được chừng 15 phút thì có một người cao dong dỏng mặc đồ trắng ôm một chiếc cặp da to dùng tới, ông Huỳnh Văn Lang đứng dậy bắt tay và giới thiệu với mọi người nhân vật này là Phạm Ngọc Thảo, em trai ông Phạm Ngọc Thuần, mới cãi nhau với Phạm Văn Đồng thủ tướng Bắc Việt về đường lối ngả theo Tàu của Hà Nội đã bị bắn lủng bụng. Nhưng được tổ chức của ta đưa thoát vào Nam. Phạm Ngọc Thảo sẽ phụ trách phần quân sự trong tạp chí *Bách Khoa*. Sau buổi gặp gỡ này Vương Tân được biết Phạm Ngọc Thảo được đưa đi học một khóa quân sự đặc biệt ở Đà Lạt và sau đó phong quân hàm đại úy rồi thiếu tá phụ trách tỉnh đoàn Bảo An Vĩnh Long, rồi vinh thăng thiếu tá phụ trách tỉnh đoàn Bảo An Bình Dương cuối cùng đi Mỹ học rồi về nước vinh thăng trung tá làm tỉnh trưởng Bến Tre. Phạm Ngọc Thảo rất được Ngô Đình Nhu tin dùng. Thế rồi Phạm Ngọc Thảo theo tướng Nguyễn Khánh làm chính lý theo tướng Trần Thiện Khiêm làm đảo chánh. Và cuối cùng bị trung tá Nguyễn Mộng Hùng thăm sát. Có cái lạ là Việt Cộng phong ông Phạm Ngọc Thảo là anh hùng là liệt sĩ nhưng bà Phạm Ngọc Thảo lại quyết định không đưa con về nước mà định cư luôn ở Mỹ.

Sau đảo chính ngày 1 tháng 11 năm 1963, Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm quyết định xa rời chính trường bắt tay vào nghề báo chuyên nghiệp dù bạn thân Lê Văn Thái năn nỉ thế nào cũng không rời tờ News Week. Kết quả sau 30 tháng tư năm 1975 Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm bị Việt Cộng nhốt vào khám Chí Hòa 10 năm về tội làm gián điệp. Rồi cho xuất cảnh đi đoàn tụ với con ở Thụy Điển. Sang đất nước Bắc Âu này Cao Giao Huỳnh Văn Phẩm bị đau thận phải giải phẫu, bác sĩ gây mê sao đó không biết giải phẫu xong vẫn hôn mê rồi rời cõi thế luôn.

Phạm Xuân Ân là một nhà báo tài hoa người Việt Nam duy nhất được tạp chí Times [Mỹ] đưa tên là người đại diện tạp chí Times tại Việt Nam trong thời chiến tranh Việt Nam. Phạm Xuân Ân sau ngày 30 tháng tư 1975 không dấu chuyện mình làm gián điệp cho Việt Cộng. Nhưng mỗi lần gặp Vương Tân, Phạm Xuân

Ăn đều nói ông là người thích chơi chim, chơi chó, thích uống rượu ngon, nên khó hợp với chủ nghĩa cộng sản. Phạm Xuân Ẩn nói với Vương Tân là bác sĩ Trần Kim Tuyền đã thử thách ông khi nhờ Phạm Xuân Ẩn lo cho một chỗ trên trực thăng Mỹ để đào thoát sáng 30 tháng tư, dù bác sĩ Trần Kim Tuyền còn ngả đào thoát của phó đề đốc Chung Tấn Cang và một chỗ trên tàu Việt Nam Thương Tín. Phạm Xuân Ẩn đã lo cho bác sĩ Trần Kim Tuyền ngay một chỗ tại bãi đáp trực thăng đường Gia Long, trụ sở Pháp Văn Đồng Minh Hội. Sau 30 tháng tư 1975 Phạm Xuân Ẩn nhiều lần tìm đường vượt biên và từng nhờ một nhà báo Mỹ đồng nghiệp giúp đỡ ông đào thoát. Có lúc Việt Cộng đã giam lỏng Phạm Xuân Ẩn hai năm tại một trại lính ở Hà nội. Sách viết về Phạm Xuân Ẩn của một đồng nghiệp người Mỹ được dịch lại tiếng Việt in ở Việt Nam bị kiểm duyệt bỏ những đoạn nói về tâm sự chán chường của Phạm Xuân Ẩn và những bất mãn của Phạm Xuân Ẩn với Đảng Cộng Sản Việt Nam.

Wương Tân trước ảnh Phạm Xuân Ẩn được Đảng Cộng Sản lộng kiếng khoe trong khách sạn Continental Sài Gòn tháng 10. 2015

Lê Thị Huệ: trong phần trả lời trước ông nói *Đêm Giã Từ Hà Nội* của nhà văn Mai Thảo lời cả triệu bạc vào thập niên 1950 ở Sài Gòn. Thật là một điều ngạc nhiên. Tại sao có thể bán được nhiều đến thế. Ông biết như thế nào về chuyện này?

Vương Tân: Trong bối cảnh giữa thập niên 1950 của thế kỷ hai mươi, ở Việt Nam thị trường phát hành sách sau khi đất nước bị chia đôi rất hạn chế. Các nhà phát hành Yiễm Yiễm Thư Trang của thi sĩ Đông Hồ và nhà Nam Cường của ông Nam Cường mất thị trường miền Bắc co cụm lại chỉ còn thị trường từ Huế vô tới Cà Mau sách xuất bản phát hành bán ra không được bao nhiêu. Tuy nhiên lúc này lại có hai thị trường Bộ Thông Tin, và Phòng Thông Tin Mỹ bao tiêu rất khá, chứng cứ là cuốn *Bên Kia Bến Hải* của tác giả Đinh Xuân Cầu hai cơ quan này đã mua tới 200.000 bản. Sở dĩ cuốn sách này bán được cho Bộ Thông Tin và Phòng Thông Tin Mỹ nhiều như vậy vì nó là cuốn sách duy nhất viết về cuộc “đấu tố” tại miền Bắc vừa nghiêm chỉnh vừa chính xác vì tác giả vừa đào thoát từ trại tù số 5 của Việt Cộng về [trại tù số 5 còn có tên gọi là trại tù Lý Bá Sơ].

Đêm Giã Từ Hà Nội của Mai Thảo được nhà phê bình Dương Giang - Lê Khải Trạch, Đồng Lý Văn Phòng bộ thông tin nhận định là tác phẩm văn học chống Cộng có tầm cỡ nên đã đặt mua 70.000 bản để phổ biến. Trong khi đó Từ Ngọc Bích phụ tá trưởng phòng Thông Tin Mỹ bạn thân Nguyễn Đăng Viên anh ruột của Mai Thảo Nguyễn Đăng Quý đã đặt mua 30.000 cuốn để cơ quan này phổ biến.

Với “một trăm ngàn” bản *Đêm Giã Từ Hà Nội* bán cho Bộ Thông Tin và Phòng Thông Tin Mỹ, Mai Thảo từ một công tử đang phải sống nhờ cha mẹ bỗng trở thành triệu phú, có nhà riêng, không còn phải ở trong tòa biệt thự sang trọng của cha mẹ ở quận Nhất Sài Gòn nữa.

Mai Thảo làm nghề xuất bản sách từ khi thành công về tài chính trong việc xuất bản *Đêm Giã Từ Hà Nội*.

Lê Thị Huệ: Cuộc phỏng vấn với nhà báo nhà thơ Vương Tân đang hào hứng, thì bị cắt ngang tại đây vì sự ra đi đột ngột của ông vào sáng 15.12.2015 nơi nhà riêng ở Mỹ Tho.

Tường thuật của con trai Lê Nguyên Anh Nhã về cái chết của ba, nhà báo nhà thơ Vương Tân – Hồ Nam:

“Ngày thứ hai (14 tháng 12) ba em có một buổi chiều vui hơn thường lệ với mẹ và em, còn chạy xe gắn máy để bắt 2 em cún cùng chạy ra khỏi hàng rào đi rượt mèo

nhà hàng xóm. Buổi tối thì ngồi đánh máy computer một lát rồi qua xem ti vi, rồi nằm đũa võng xem sách. Khi em dạy học xong thì ba em nói thềm ăn quá trứng chiên, em chiên cho quá trứng ốp la. Ba ăn với rau xà lách, ăn ngon lành được một chén rồi một lát sau dọn dẹp vô phòng nghỉ. Đến 11 giờ 30 tối thì kêu mệt, em đo huyết áp thì thấy cũng không có vấn đề, chỉ là nhịp tim hơi nhanh. Ba em kêu mẹ cạo gió rồi kêu hai mẹ em đi ngủ. Em nằm thiếp đi đến 3 giờ sáng thì ba em khó thở. Hai mẹ con em vội vàng cùng hàng xóm đưa đến bệnh viện nhưng đến nơi thì trút hơi thở cuối cùng trong cơn nhồi máu cơ tim. Đột ngột quá chị ơi, vì em cứ nghĩ ba sẽ ít nhất ở với em 90 tuổi.

Ba em vốn có bệnh tiểu đường cũng 10 năm nay, uống thuốc đều đặn, tuy nhiên cũng không tránh khỏi biến chứng qua tim, làm thiếu năng mạch vành. Mặc dù vậy, sáng nào ba em cũng thích bỏ củi để tự tay nấu nước pha trà. Ở tuổi 80, ba em vẫn chạy xe gắn máy chở mẹ đi chợ. Mọi thứ diễn qua quá nhanh. Giờ này mà em vẫn còn phảng phất như nhìn thấy dáng ba lui cui châm nước pha ấm trà, nhìn bình thủy trống mà em chạnh lòng nhớ ba nói lúc chiều "Nước nóng mới đun đây ... "

© gio-o.com 2015

Nguồn: <https://www.gio-o.com/Chung/VuongTanPhongVan6.htm>

Tiểu Sử Vương Tân

Nhà văn, nhà thơ, nhà báo Vương Tân còn có bút hiệu khác là Hồ Nam. Tên thật là **Lê Nguyên Ngự**, sinh năm 1930 tại Sơn Tây, qua đời tại Mỹ Tho năm 2015

Khởi sự viết từ năm 1950.

Tiểu sử theo vantholacviet.org:

1952-1954 Chủ bút Tuần Báo Quê Hương.

1955 Biên tập viên Tuần Báo Đời Mới

1956 Thư Ký tòa soạn Tuần Báo Việt Chính và chủ trương tủ sách Lạc Việt cùng Phan Lạc Tuyên và Mạc Ly Châu.

1957 Tham gia nhóm Sáng Tạo làm thư ký với bút hiệu Vương Tân

1958 Chủ trương Tuần Báo Cải Tiến cùng Giản Chi, Đông Xuyên.

1961 Phụ trách trang Văn Nghệ của Nhật Báo Mới.

1964 Phụ trách phần văn nghệ Nhật Báo Quyết Tiến

1970 Thư Ký Tòa Soạn Nhật Báo Hòa Bình.

1975 tù "Cải Tạo" 3 lần cả thầy, sau khi ra tù viết báo "chui" ở Việt Nam cho đến ngày qua đời tháng 12. 2015.

Có tên trong Khảo Luận Về Thi Ca Việt Nam của Uyên Thao; Thi Ca Việt Nam của Trần Tuấn Kiệt và Nhà Văn Việt Nam HIện Đại của Nguyễn Đình Tuyền.

Sách đã xuất bản :

- Tìm Hiểu Thơ Tự Do viết chung với Phan Lạc Tuyên, Mạc Ly Châu và Kiêm Đạt 1956.

- Những Sương Phụ Của Thời Đại - Truyện dài,- Sống Mới xuất bản

- Một Trăm Khuôn Mặt Văn Nghệ Sĩ (viết chung với Vũ Uyên Giang)

Tiểu sử theo nhà văn Thế Phong:

Hồ Nam - Vương Tân hời sự viết văn từ Hà nội, bài đầu tiên 'Sữa' (truyện phỏng dịch) đăng trên nhật báo nổi tiếng nhất Hà nội, thập niên 50. (chủ nhiệm: Ngô Vân).

Cộng tác với nguyệt san văn chương Quê hương .(chủ nhiệm Bùi đức Thịnh -- chủ bút : Hà bình Trung.)

Vào Nam khoảng tháng 8/ 1954, cộng tác với nhiều báo chí tại miền Nam: tạp chí Đời mới (chủ nhiệm: Trần văn Ân), biên tập viên tuần báo Việt chính (chủ nhiệm Trần hồng Nam [Hồ hán Sơn] , nhật báo Thời đại (chủ nhiệm: Nguyễn thành Danh), tạp chí Sáng tạo (chủ nhiệm: Mai Thảo), Sống (chủ nhiệm: Ngô trọng Hiếu) , nhật báo Quyết tiến (chủ nhiệm: Hồ văn Đồng), nhật báo Hòa bình (chủ nhiệm: Trần Du), . v.v...

Nhà báo, nhà văn, nhà thơ Lê nguyên Ngự, có họ hàng gần với cựu tướng Lê nguyên Khang (VNCH), từng là sĩ quan quân đội Cao Đài, (cựu tướng Nguyễn thành Phương) hạ sĩ quan báo chí (VNCH), con rể tỷ phú Nguyễn đình Quát -- đã vào tù, ra khám, tội vượt biên; phát hành tạp chí Viễn tượng (chui) ở Saigon (tp. HCM), sau 1975.

Theo <https://www.gio-o.com/VuongTan.html>

www.vietnamvanhien.org

VIỆT NAM VĂN HIẾN

www.vietnamvanhien.info

TỦ SÁCH VĂN HIẾN VỚI HƠN 9200 TÁC PHẨM